

ZEEUWSCHE EDITIE

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: MAURITSWEG 38, TELEFOON 540.

ABONNEMENTSPRIJS: Per week 12¹/₂ cent; Per kwartaal f 1.62⁵/₈ bij vooruitbetaling (per post ook voor Ned. Indië f 1.75) Voor het overige buitenland: porto extra. Losse nummers 15 cent
VOOR ADVERTENTIEN wende men zich tot de Reclame-afdeeling, Keerweerlaan 21-25, Rotterdam. Telefoon 12004 of tot „Werfkracht”, Nassaulaan 49, Telefoon 14040, Haarlem.

IN DE BUITENHAVEN TE WEMELDINGE

Een mooie foto van een zwaar geladen schip, dat langzaam voortglijdt op het nauwelijks rimpelende water.

Gezicht op de Maas. — Op den achtergrond de watertoren van IJsselmonde.

DE TRAM IN ROTTERDAM

De Rotterdammer is een gemoedelijk mensch, die zich niet gemakkelijk er toe laat brengen, iets prijs te geven van zijn rustig-genoeiglijke levensopvatting.

En wanneer hij eens een enkele maal losbarst in gemopper over toestanden of gebeurtenissen, welke zijn eerste verontwaardiging opwekken, dan hervindt hij toch weer spoedig zijn goed humeur en beurt zichzelf op met de overweging, dat de zaak, waarover hij zich zoo juist heeft geërgerd, toch eigenlijk de moeite niet waard is.

De Rotterdammer loopt niet gemakkelijk warm, tenzij... 't de haven- en handelsbelangen van zijn stad geldt. Wanneer die belangen werkelijk in het geding komen, dan ontwikkelt de Maasstedeling een daadkracht en initiatief, welke de buitenwereld verbaasd doet staan; dus is hij een-en-al vuur en actie, dan bruist en ziedt in hem een onwederstaanbare energie.

Dit bleek o.a. uit de actie tegen het Belgisch Verdrag, toen Rotterdam de leiding van den tegenstand krachtig in handen nam, toen de vertegenwoordigers der Maasstad het geheele land afreisden en Rotterdam de ziel der oppositie vormde.

Doch wanneer 't andere aangelegenheden betreft, dan vermijdt de Rotterdammer liefst alle opwindende actie en is hij gaarne tot gemoedelijke berusting bereid.

Zoo b.v. het tram-vraagstuk.

Iedereen in Rotterdam geeft volmondig toe, dat de tram-verbindingen hier ter stede niet ideaal zijn.

Zoo bestaat er geen rechtstreeksche verbinding

tusschen het Westen en het Zuiden, evenmin als tusschen het Oosten en het Zuiden. De bewoner van het Verre Oosten kan het Noorden alléén door overstappen bereiken, en verder zijn er stadsgedeelten, welke vrijwel geheel van een tram-aansluiting verstoken zijn, zooals b.v. het uitgebreide Beukelsdijk-kwartier, waar de meeste bewoners minstens tien minuten moeten wandelen om de naastbijzijnde tram-halte te bereiken, en voor hun verbinding met de binnenstad in hoofdzaak zijn aangewezen op een autobusje, hetwelk natuurlijk op de drukke uren altijd vol is.

Maar zelfs de Rotterdammers, die zoo gelukkig zijn, een tramhalte in hun onmiddellijke nabijheid te bezitten, beschikken daardoor nog dikwijls allermint over een behoorlijke vervoergelegenheid.

't Komt meermalen voor, dat iemand, die, door slechte weersgesteldheid of andere redenen er over denkt, van de tram gebruik te maken, daartoe eenige minuten vroeger van huis moet gaan, dan wanneer hij zich te voet naar het doel zijner bestemming zou begeven!"

Zeër vaak hoort men dan ook op straat een tweegesprek:

„Wat denk je, zouden we met de tram gaan?"

Waarop het antwoord klinkt:

„Nee zeg, ik heb mijn tijd hard nodig, om niet te laat op kantoor te komen. Ik ga liever lopen."

Want de tram in Rotterdam is beroemd om haar vele stopplaatsen en lange omwegen.

Lijn 10 b.v. onderneemt op haar weg van de Oosterkade naar het Hofplein een genoeglijken kuertocht

door het Noord-Oostelijk stads-gedeelte, welke 't den voetganger mogelijk maakt, het station der „electrische" te bereiken binnen de helft van den tijd, dien de trampassagier er voor nodig heeft.

En trouwens, in dit opzicht staat lijn 10 lang niet alleen!

Bij den aanleg van haar tram-net is immers de Rotterdamsche Electr. Tramw.-Maatsch. steeds uitgegaan van het doel, om met elke lijn zoo veel mogelijk straten te doorkruisen, en het gevolg daarvan is, dat het Rotterdamsche net thans een wirwar van zig-zag lijnen gelijkt.

De tram is dan ook het ideale vervoermiddel voor de menschen, die geen haast hebben, hetgeen bijna als een bespotting klinkt in onze altijd-bezige, altijd-jachtige werkstad. Laten wij daarom hieraan toevoegen, dat de bezige, jachtige, werkers zoo goed als nooit van de tram gebruik maken, doch liever hun toevlucht nemen tot auto, fiets of eigen voeten.

Een uitzondering slechts geldt voor de nu-en-dan optredende perioden van hevige regens. Dan wordt de tram bestormd door gretige aspirant-passagiers, waarvan echter de meeste geen plaats kunnen krijgen, daar als regel de tramwagens reeds bij de derde of vierde halte overvol zijn.

Deze enorme toevloed bij regenweer bewijst, dat bij rationeele exploitatie de tram steeds zou kunnen rekenen op een zéér groot aantal passagiers, waarvan thans verreweg het grootste gedeelte liever met andere middelen het doel zijner bestemming bereikt. Vooral de fiets is in Rotterdam zeer populair. Die populariteit zou echter zeer spoedig verdwijnen, wanneer de tram slechts beter en goedkooper was! De geweldige toename van het straatverkeer en de immer verscherpte verkeersvoorschriften maken het fietsen tegenwoordig in de binnenstad lang niet tot een pretje en van menigen trouwen wielrijder hoorden wij reeds de verzuchting: „Och, als het tram-abonnement maar wat goedkooper was en de tram maar wat vlugger reed, dan zou ik mijn fiets heel gauw op stal zetten."

Dat een afname van het aantal fietsers in de straten aan de veiligheid van het verkeer belangrijk ten goede zou komen, behoeft wel geen betoog!

Tot dusverre is deze zijde van de kwestie der verkeersveiligheid door de Rotterdamsche tram echter blijkbaar nog niet onder het oog gezien.

Toch vormt het verkeer in het algemeen voor de trampassagiers een bron van herhaalde verdrietelikheden. Zoo behoort 't tot de geregelde verschijnselen, dat paarden van sleepers- of vrachtwagens juist op de tramrails komen te vallen of dat auto's en andere wagens tengevolge van eenig innerlijk of uiterlijk defect precies tusschen de tramsporen in het ongereede geraken, hetgeen een dikwijls langdurig oponthoud veroorzaakt.

De Rotterdamsche trampassagier verdraagt zulk een oponthoud met groote lankmoedigheid en beschouwt 't als een onvermijdelijk uitvloeisel van Rotterdams positie als haven- en handelsstad. Zulke gebeurtenissen zijn dan ook nooit in staat, zijn goed humeur te verstoren!

Vermoedt hij, dat het oponthoud langdurig zal zijn, dan stapt hij heel gemoedelijk uit de tram en gaat kalmjes den verderen weg wandelen. 't Gebeurt dan wel eens, dat hij een poosje later toch triomfeerend door zijn trammetje wordt ingehaald. In zoo'n geval glimlacht hij opnieuw, en springt op den wagen, hartelijk begroet door den conducteur, die er natuurlijk niet aan denkt, om opnieuw betaling te vorderen, waartoe de passagier feitelijk wel verplicht is, omdat hij den rit vrijwillig onderbroken heeft. Maar het gemoedelijk Rotterdam heeft ook gemoedelijke conducteurs!

Over de leemten in den tramdienst, door verkeersstoornissen veroorzaakt, zal dus een rechtgeaard Maasstedeling nimmer klagen. En wat de overige onvolkomenheden betreft... Och, deze ontlokken hem soms een spontanen kreet van verontwaardiging, maar hij vindt ze toch bij lange na niet ernstig genoeg, om een gewichtige actie tot verbetering op touw te zetten.

Eén uitzondering slechts hebben wij in de laatste jaren gekend: de hardnekkige en taaië beweging onder de bewoners van het stadsdeel aan den Linker-Maas-oever, om voor de ruim honderd duizend burgers van

Kijkje op de Boergoensche Vliet te Charlois. In het midden de Gereformeerde Kerk.

Rotterdam aan gene zijde der rivier een betere tramverbinding te verkrijgen.

Deze actie is met redelijk goeden uitslag bekroond. De burgers van Overmaas hebben nu drie tramlijnen, welke hen tot in het hart der binnenstad brengen. Wel-is-waar ontbreekt nog de rechtstreeksche verbinding met het Noorden, Oosten en Westen, doch de Zuiderlingen hebben met hun overige Rotterdamsche medeburgers te zeer de deugden der goedmoedigheid en genoeidelijkheid gemeen, dan dat zij hun eischen inzake tramverkeer al te zeer op de spits zouden drijven.

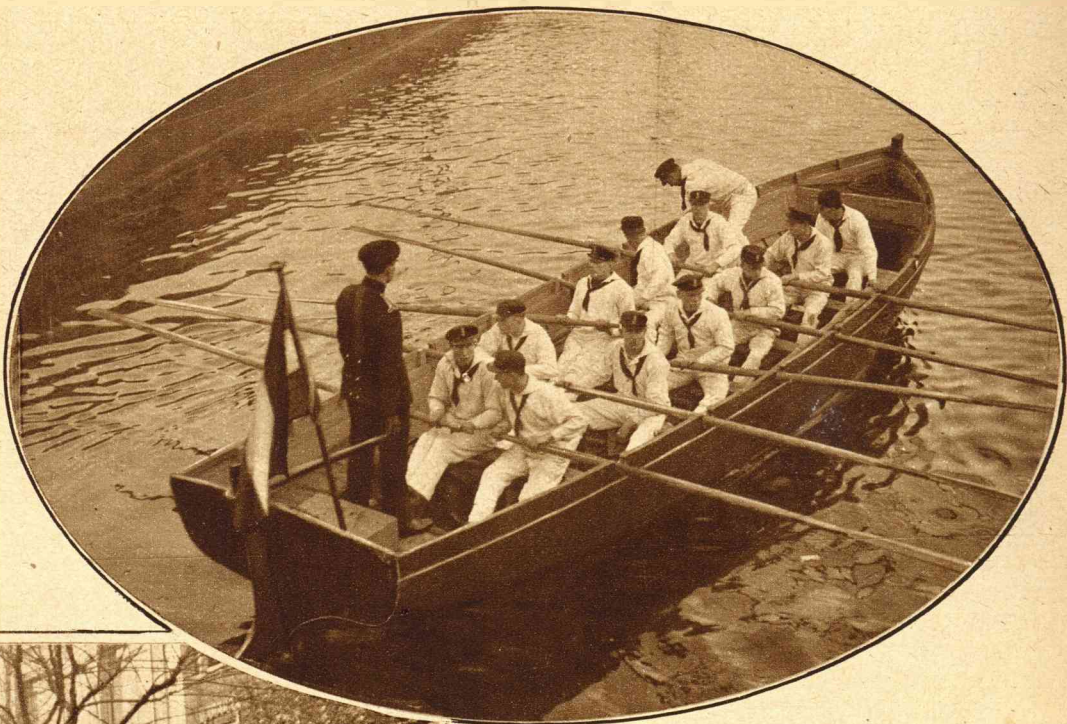
Met de bewoners van den Rechter Maasoever wachten zij thans geduldig af, wat het nieuwe jaar zal brengen.

De Rotterdamsche tramlijnen zijn immers thans in handen der gemeente overgegaan en aan de vroede vaderen kan de beslissing over het wel-en-wee der trammende Rotterdammers veilig worden overgelaten!

Van een actie der ingezetenen, om in dit opzicht hun wenschen bij den Gemeenteraad kenbaar te maken, bemerkt men hier weinig.

Treffend is wel het verschil met den Haag, hetwelk korten tijd geleden in vrijwel gelijke omstandigheden verkeerde.

Toen in de Residentie de gemeente zeggenschap verkreeg in het beheer der tramlijnen, ontstond immers dadelijk een spon-

Onze Jantjes op een oefeningstocht.

Een kiekje van de stopplaats der autobussen op de Groote Markt te Rotterdam.

tane actie onder de Hagenaars om het tramwegnet zoo uitstekend te maken als maar eenigszins mogelijk was.

Onder de leuze: „Den Haag krijgt de tram, die het verdient” werd door verschillende dagbladen een prijsvraag onder hunne lezers uitgeschreven voor het ontwerpen van een model-tramwegnet. Verschillende wenken, door de deelnemers aan die prijsvraag gegeven, werden toen door het gemeentebestuur en zijn raadsleden dankbaar ter hand genomen.

Doch Rotterdam wacht in genoeglijke blijmoedigheid liever den loop der dingen af.

Nu is 't ontegenzeggelijk een feit, dat de verbetering van het tramwegnet in onze stad met haar talrijke wateren en binnenhavens op véél grootere moeilijkheden stuit dan in den Haag. Dit is echter een reden te meer voor de heldere Rotterdamsche koppen om een oplossing van het probleem uit te denken, welke het scherpe vernuft van den Maasstedeling eer aandoet!

Met de verbetering van het tramwegnet zijn werkelijk ernstige belangen gemoeid.

In de eerste plaats is daarvan een belangrijke opleving van het passagiersverkeer en als gevolg, een beter financieel resultaat te verwachten.

Goede verbindingen scheppen een toename der vervoerbehoefden, zooals wel blijkt uit den bloei der talrijke autobuslijnen binnen onze stad, welke zich bijna alle in een druk gebruik mogen verheugen, ondanks de belemmerende bepalingen, haar van overheidswegen in den weg gelegd.

Die autobus-lijnen zullen nu binnenkort mede in beheer der gemeente overgaan.

Hopen wij, dat zij, te zamen met het verbeterde tramweg-net de vervoergelegenheid binnen onze stad tot een ideaal-toestand zullen opvoeren!

J. C. W. DUNCKER.

Kiekje van de Delftsche Vaart te Rotterdam, waar talrijke beurtschippers aanleggen om te lossen en te laden.

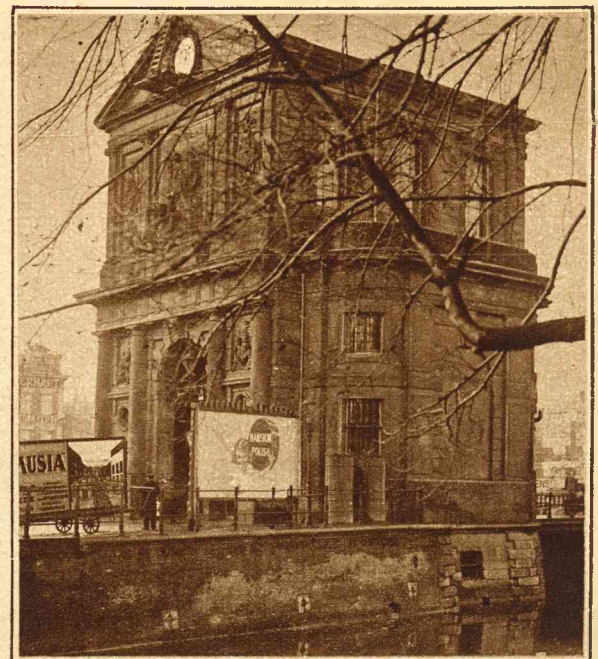
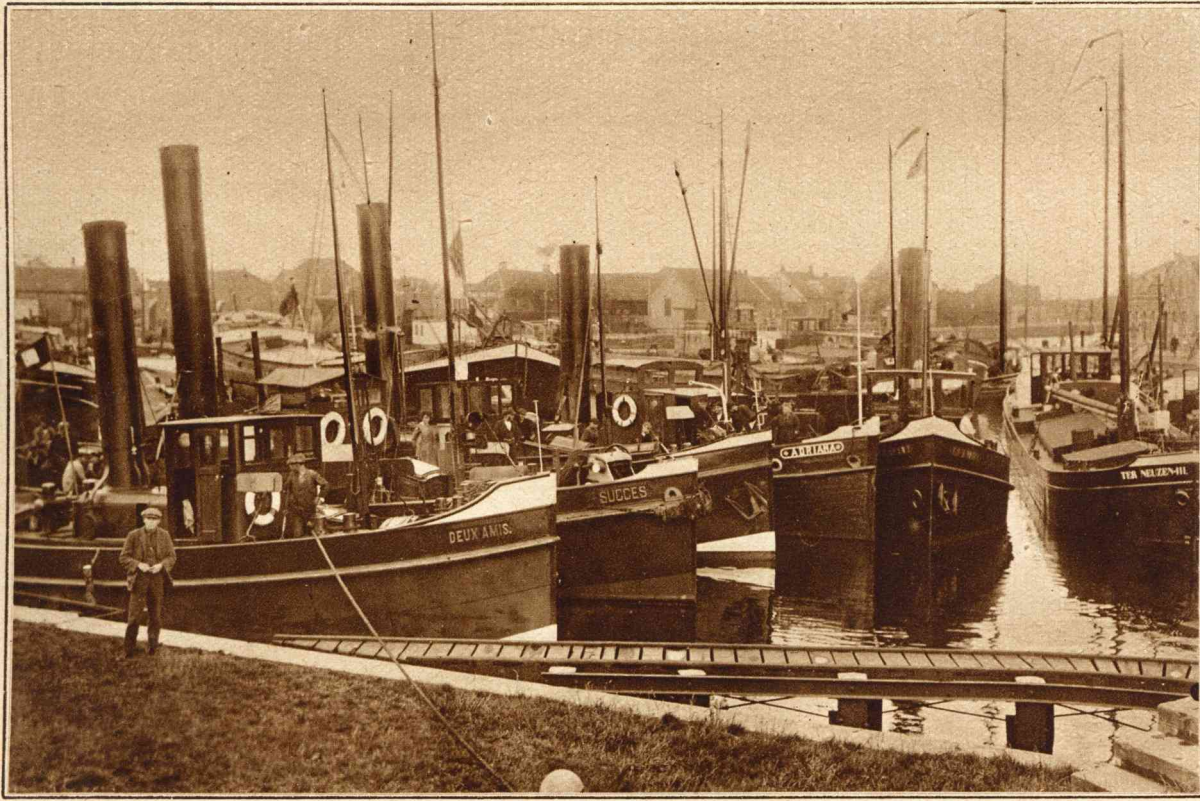

Foto van de oude Delftsche Poort te Rotterdam.

TERNEUZEN. — Drukte in de sluis.

RIDDERLIJKHEID

DOOR L. VAN ARGEN.

Iederen ochtend, precies kwart over achten, trad de heer Hilfort over den drempel van zijn woning, met zijn actetasch in de eene en zijn hoed in de andere hand. Dan bukte hij om zijn vrouw een kus te geven en wandelde statig door het voortuintje den weg op naar 't station. En nooit vergat hij, bij den hoek van de straat nog eens om te kijken om te wuiven naar zijn vrouw, die daarna pas weer naar binnen ging.

Al vijf en dertig jaren lang was dit zoo geweest, alle dagen, met uitzondering slechts van de twee weken vakantie in elk jaar. En de burens verzekerden, dat ze hun klokken regelden naar het verschijnen van den heer Hilfort 's-morgens.

Het echtpaar Hilfort gold als een voorbeeld voor alle echtparen in de buurt en iedereen wist, dat men bij hen nooit tevergeefs aanklopte om hulp, zij gaven veel en gaarne.

„Zelf hebben we immers maar weinig nodig,” redeneerde Hilfort tegenover zijn vrouw. „Ik heb een goede betrekking bij een solide firma, we hebben — hélaas! — geen kinderen om voor te zorgen en als ik eens sterf, krijg je voldoende uitgekeerd van de levensverzekering.”

De heer Hilfort was nu zestig jaar en zijn vrouw was slechts enkele jaren jonger. Kalm en rustig was het leven aan hen voorbij gegaan en hun wederzijdsche liefde was met de jaren nog aangegroeid. Mevrouw Hilfort glimlachte soms, met een gelukkig-tevreden glimlach, om de nooit verflauwende ridderlijkheid van haar man. Voor hem was de vrouw nog steeds het teere hulpbehoevende wezen, dat slechts de zonnijde van het leven zien mocht. Hij verafschuwde de moderne auteurs, die realistisch de rauwe werkelijkheid van het leven schilderden, maar, als in zijn jeugd, genoot hij ook nu nog van de romans uit zijn eigen tijd. En al was hij wat ouderwetsch gebleven, hij had zich een blijmoedigheid weten te bewaren, die zijn hart jong hield.

De nieuwe directeur van de Rodo-Maatschappij zat voor zijn lessenaar te rekenen. Mr. Heukelaar gold voor een financieel genie; hij ging op in zijn werk, en nu had hij zich tot taak gesteld, het dividend der Maatschappij van 15% op 20% te brengen. Het moest gelukken! Het moest kunnen. Hetzelfde werk voor minder geld — dat was zijn devies.

Nu zat hij met de lijst der salarissen van de verschillende employe's, waarop tevens hun leeftijd en dienstjaren stonden aangegeven. Het laatste interesseerde hem niet. Het ging hier alleen om salaris en om leeftijd.

Het potlood, dat de cijfers aanwees, stond stil. „Hm.” En mr. Heukelaar drukte op het belleknopje.

„Stuur Hilfort bij me,” beval hij toen kortaf. Na een kort poosje verscheen de oudste bediende. „Ja meneer?” informeerde hij beleefd naar de wenschen van zijn chef.

„Ja — hm — 'n oogenblikje, Hilfort.”

Mr. Heukelaar leunde achterover in zijn gemakkelijke stoel en bekeek zijn plompe vingertoppen.

„We leven in de eeuw van den vooruitgang — van efficiency — van nieuwe ideeën — is niet zoo, Hilfort?”

„Ja meneer.”

„We moeten met den tijd mee — hm — moeten wel, als we de zaken willen gaande houden. Het is de eeuw van de jeugd — hm — we moeten allemaal op z'n tijd plaats weten te maken voor de jongeren — hm — zoo is nu eenmaal de wet — de macht van den sterkste — is niet zoo, Hilfort?”

„Ja-a meneer,” zei de oudste bediende, min of meer aarzeland.

„Juist. U ziet 't zelf in, hè?”

U bent 'n verstandige man. Hm.

— We gaan de zaak anders aanpakken — hm — en het spijt de directie wel — maar we zullen niet langer gebruik kunnen maken van uw goede diensten.” Haastig wierp de directeur een blik omhoog naar de stijve figuur die voor hem stond. „Een kwestie van economie, Hilfort — u begrijpt 't wel, is niet zoo Hilfort? We zullen u natuurlijk gaarne — hm — de beste aanbevelingen geven.”

Het was Hilfort of zijn hart stil stond. Zijn keel was droog en zijn oogen brandden.

„Heb ik — heb ik reden gegeven tot ontevredenheid?” stamelde hij.

De dikke hand van den directeur maakte een afwerende beweging.

„Welnee, absoluut niet. De kwestie is, dat we moeten bezuinigen. Onze uitgaven zijn te groot, véél te groot. Gedwongen bezuiniging. Een jonge man — hm — kunnen we tegen kleiner salaris krijgen — u begrijpt 't wel, is niet zoo, Hilfort? Maar, u hebt nu al zoo lang gewerkt — zeker aardig wat overgehouden — hm — in vijfenveertig jaar. 'n Lichtere betrekking zal u wel beter bevallen.”

Mr. Heukelaar opende een lade en haalde er 'n chèque-boek uit.

„Hm — wij dachten u een maand salaris te geven. Dan hebt u den tijd om andere plannen te maken en eens rond te kijken. Hm — natuurlijk zullen we u gaarne aanbevelen bij een andere firma.”

Hij vloede zorgvuldig de chèque af en gaf hem aan Hilfort, die aschvaal geworden was.

Ontslagen! Na trouwen diensttijd van heel zijn leven! Te oud op zestigjarige leeftijd!

Rechttop, zijn hoofd vol verwarde bittere gedachten liep hij naar de deur. Hij zei geen woord. Zijn trots verbood hem te pleiten om medelijden. Zwijgend kwam hij ook in het groote kantoor, waar hij zijn hoed en jas van den kapstok nam. Hij nam geen afscheid van zijn jongere collega's, want hij voelde, dat het eerste woord van sympathie hem in tranen zou doen uitbarsten.

Toen liep hij op straat, doelloos, uren lang, tot een gevoel van honger hem een lunchroom deed binnen gaan. En terwijl hij een kop koffie dronk en 'n broodje met kaas at sprak hij zich zelve moed in, zooals hij vroeger zoo dikwijls anderen moed

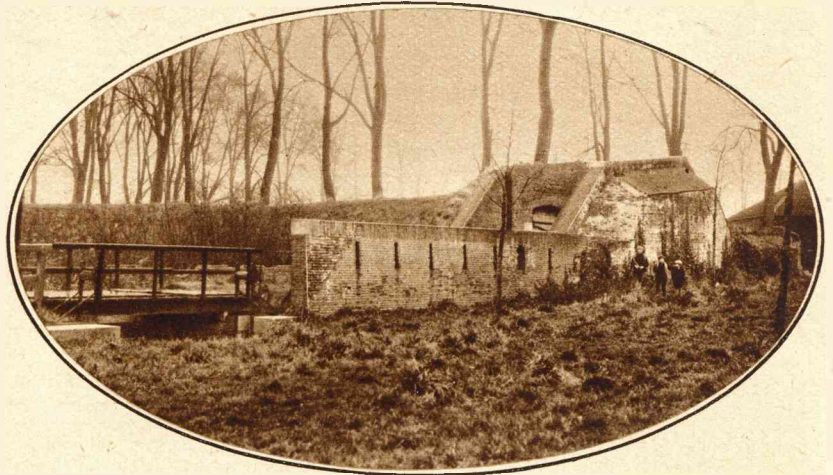
had ingesproken. „Moed! Moed!” O, hij had het gemakkelijk kunnen zeggen, toen hij zijn eigen bestaan zeker voelde, maar nu? Had hij toch maar beter voor de toekomst gezorgd — had hij maar 'n lijfrente genomen, had hij —

Maar wat hielpen al die vruchteloze beschouwingen? Als zijn vrouw er niet was, zijn goede Dora, dan zou het zoo erg niet wezen, maar hoe kon hij haar dit leed aandoen? Tot dusver had hij Dora tegen zorgen en verdriet weten te beschermen, hoe kon hij haar nu, nu ze ouder werd en meer dan ooit behoefte had aan verzorging, zeggen wat er was gebeurd?

Natuurlijk moest hij een nieuwe betrekking zoeken — er waren toch meer firma's — waarom zou hij niet iets anders kunnen vinden? Hij zou dadelijk beginnen met alle advertenties na te zien, met overal op af te gaan. Hij zou elken morgen van huis gaan zooals totdusver — Dora hoefde niet te weten van zijn ontslag. Misschien vond hij deze eerste week al 'n betrekking, dan hielden ze een mooi sommetje over.

Moed! Moed! Hij hoefde den moed niet te verliezen. Dora hoefde niets te weten, hoefde geen dag van zorg te hebben. En later pas, als hij een andere betrekking had — misschien nog een betere — hij was toch bekwaam! — dan pas zou hij het haar heel kalm vertellen — dan zou hij heel kalmjes zeggen, dat hij er goed over had nagedacht en dat een verandering hem wel gewenscht had geleken.

Loodzwaar gingen de dagen voorbij. Iederen morgen precies kwart over acht, ging meneer Hilfort zijn huis uit, nagewuifd door zijn vrouw. In de stad zat hij heel den morgen in de publieke leeszaal te zoeken tusschen de advertenties om dan te schrijven op alles

TERNEUZEN. — De wallen, een overblijfsel uit vroeger eeuwen, toen Terneuzen nog een vestingstadje was.

wat hem maar geschikt voorkwam. Alles tevergeefs. Moed! Moed!

De dagen gingen voorbij — de som gelds, die Hilfort als laatste salaris ontvangen had werd kleiner en kleiner. — Als hij toch eens ooit antwoord kreeg! Als hij toch maar eens ooit de gelegenheid kreeg om zich te presenteren om persoonlijk met een werkgever te spreken, dan zou hij wel slagen. Maar zóó was het geval immers hopeloos.

Weer zette hij zich neer om te schrijven op een advertentie — Eschdoorn en Co — groote respectabele firma. — „Brieven met volledige informaties, leeftijd —” Leeftijd! Ja, die vroegen ze altijd. En hij had altijd, volgens de waarheid zijn leeftijd opgegeven, zestig jaar. Was dat zijn fatum? Kon hij niet een weinig smokkelen? Zelfs negenenvijftig klonk niet zoo oud als zestig — Hij kende mannen, die hun haar verfd en voor minstens tien jaar jonger doorgingen dan ze waren —

Slechts even gingen hem deze gedachten door 't hoofd. Neen, eerlijk wilde hij blijven. Dát ten minste altijd. En eerlijk schreef hij het ook nu weer: „Ik ben zestig jaar.”

De maand was reeds bijna om. Hilfort voelde zich soms wat duizelig. Kwam het omdat hij zich 's-middags nu nooit iets anders gunde dan één broodje met kaas en 'n kop koffie?

Ook nu weer zat hij zijn eenvoudig middagmaal te nuttigen in 'n lunchroom. Moed! Moed! Het werd al moeilijker moedig te blijven. Hij durfde nauwelijks te denken aan wat er gebeuren zou in de naaste toekomst —

Aan een tafeltje tegenover hem zat een oude dame. Zij zocht onrustig in haar tasche en Hilfort schrok opeens van den scherpen toon in de stem van het bedienende meisje. Toen ontmoette hij de oogen van de oude dame — 'n paar angstige oogen.

Onmiddellijk stond hij op. Hij zag niet, dat de kleeren van de oude dame, schoon ouderwetsch, toch kostbaar waren, hij zag alleen dat ze hulp behoefde — en dat ze gelek op zijn overleden moeder —

„Kan ik u ergens mee van dienst zijn, mevrouw?” vroeg hij met een ridderlijke buiging. „Neemt u me niet kwalijk — ik hoorde de juffrouw zeggen —”

De oude dame glimlachte.

„Ze gelooft blijkbaar niet, dat ik m'n portemonnaie vergeten heb. Idioot van me — altijd vergeet ik wát. En ze kennen me hier niet — 'k ben hier nog nooit geweest.”

„Hoeveel?” vroeg Hilfort vriendelijk aan het meisje.

„U staat me toch toe, mevrouw.” Weer een ridderlijke buiging voor de oude dame en Hilfort betaalde.

„O meneer, ik dank u. Mag ik uw naam en adres?”

„Zoo'n kleinigheidje,” mompelde Hilfort, en hij liep de straat op — een gulden vijftig armer.

Dien nacht sliep Hilfort niet. Wat moest hij doen? Wat kon hij doen? Voor hem zelf was het zoo erg niet, maar Dora, zijn arme Dora, die daar zoo rustig en onbekommerd te slapen lag! Beteekende hij dan zoo weinig, dat hij de vrouw, die hij liefhad, die God hem had toevertrouwd, niet kon vrijwaren voor gebrek? Hij vouwde de handen en zoo vurig als hij bad in dien droeven langen nacht had hij nooit tevoren gebeden.

Toen hij den daaropvolgenden ochtend naar beneden kwam, vond hij een brief in de bus, een zakenbrief — van Eschdoorn en Co!

Zijn hart klopte luid en staande in een hoekje van de half donkere hal scheurde hij zenuwachtig de enveloppe open.

„In antwoord op uw sollicitatie van 26 dezer, verzoeken wij u, u morgen, Dinsdag, om elf uur te onzen kantore te willen vervoegen —”

„Morgen ochtend — Dinsdag — dat was vandaag! Hilfort onderdrukte een snik en haastig stak hij den brief in zijn portefeuille.

Aan het ontbijt zat mevrouw Hilfort glimlachend naar haar man te kijken.

„Heerlijk, dat je nou weer eens flink eet! En me dunkt, dat je er al beter uitziet ook!”

„Ja lieve. Zie je — erg druk gehad den laatsten tijd — nieuwe plannen — misschien heb ik vanavond wel nieuws voor je.”

„Hij kon er niet over zwijgen, zoo vol goede hoop was hij nu.

„Goed nieuws toch, hoop ik?”

Hij glimlachte.

„Nou, dat hoop ik ook.

„Wat is het mannie? Toe vertel het maar?”

„Nee hoor, 't is nog 'n geheim — 'n zakengeheim.” Zijn vrouw keek hem opgewonden aan.

„Willen zij je compagnon maken? O, ik wist wel, dat ze nog iets voor je in petto hadden na zoo langen trouwen dienst!”

„Neen, neen, raad nou maar niets — je bent er toch naast!”

Even drukte hij haar vast tegen zich aan eer hij de deur uitging.

„Bid voor me vrouwtje.”

Met veerkrachtige stappen liep Hilfort door de stad. Onderweg, gedurende de korte treinreis, had hij den brief van Eschdoorn en Co. nog eenige malen zorgvuldig overgelezen. Hij kende hem nu van buiten en de zakelijke woorden ervan zongen in zijn hart, als boden van geluk. Was het nu niet goed, dat hij eerlijk gebleven was, dat hij onomwonden zijn leeftijd had genoemd? Nu kon hij straks de menschen zonder schaamte in de oogen zien.

Zestig jaar! Wat betekenden zestig jaar! Had hij niet zijn ondervinding voor op de jongeren? Die Van Eschdoorn en Co., dat waren ten minste verstandige menschen! Die begrepen dat!

Precies om elf uur betrad Hilfort het groote statige gebouw van Eschdoorn en Co. Toen hij zijn oproep toonde, werd hij door een bediende met groote beleefdheid binnengeleid in een wachtkamer.

„Ik zal meneer Eschdoorn even zeggen, dat u er bent.”

En spoedig daarna bracht die bediende hem naar het privé-kantoor van den directeur.

TERNEUZEN. — Een der hoofdstraten: De Noordstraat. Rechts het stadhuis met toren.

Hilfort zag een nog jonge man voor de groote eikenhouten schrijftafel zitten, die hem lichtelijk verbaasd aanzag.

„U hebt een afspraak met ons, meneer? Pardon, ik heb uw naam niet goed verstaan.”

„Hilfort, meneer.”

„En wat kan ik voor u doen, meneer Hilfort?”

„U hebt me hier ontboden, meneer, om elf uur.”

„Werkelijk?” De jonge man fronste de wenkbrauwen.

„Ik heb wel iemand hier ontboden — een jonge man — Hilberg — die waarschijnlijk bij ons in betrekking zal komen.”

Het was Hilfort of een koude hand hem naar de keel greep. Met bevende hand reikte hij zijn brief over.

„Uw brief, meneer.”

De directeur keek hem even in en in zijn oogen kwam een bekommerde blik.

„Een vergissing, meneer Hilfort — het spijt me meer dan ik zeggen kan — m'n typiste heeft blijkbaar uw naam niet goed gelezen.”

„Ik had een enveloppe met m'n adres ingesloten,” zei Hilfort met zwakke stem.

Dan vermoedde ik, dat meneer Hilberg dat ook gedaan heeft en dat de juffrouw zich vergist heeft met de enveloppes. Het spijt me zeer, meneer — maar we zoeken een jongen man — en ik hoop, dat u ons eventuele onkosten, door tijdverlies en dergelijke, in rekening zult brengen.”

Hilfort boog.

„O, ik had voldoende tijd meneer.

Het was hem, of de deur waar hij recht op naar toe liep, veraf lag in een dichten nevel. Maar eer hij ze nog bereikt had, werd die deur open gerukt en een oude dame riep:

„Henk, jongen, het is alweer zoo laat! M'n portemonnaie vergeten: Je moet me wat geld geven!”

Hilfort was nu bij de deur, maar ineens voelde hij, dat zijn arm gegrepen werd.

„Hemeltjef, wat 'n toeval! Blij, dat ik u weer

eens zie, hoor! Kijk Henk, dat is nou de ridder, waar ik je van verteld heb! Waarom wilde u me toen uw naam niet zeggen?”

De nevel voor Hilfort's oogen trok weg en hij zag het oude dametje uit den lunchroom.

„O mevrouw, het beteekende immers niets.”

„Hoor eens aan: het beteekende niets!” zei de oude dame, die nog steeds z'n arm vast hield. „Nou, maar u moet me toestaan, dat ik m'n schuld afdoe. Hemeltjef, ik heb 't nog nooit zoo benauwd gehad. Geen geld, geen visitekaartje en in 'n vreemde lunchroom. Dat meisje dacht bepaald, dat ik 'n oplichtster was. En toen kwam u me helpen — als een echte ridder. —

Henk, ik ben blij, dat je dezen heer kent. Doet u zaken met m'n zoon? Nu met mij dan ook. De oude dame richtte zich wat hooger op. „Ik ben Eschdoorn, moet u weten. M'n zoon is enkel de Co. — En geef jij nou meneer z'n één vijftig terug, Henk.”

De heer Eschdoorn keek van den een naar de andere en glimlachte.

M'n moeder vergeet altijd en eeuwig haar portemonnaie, meneer Hilfort. Dat kan ze maar niet afleeren. Ook ik dank u nog wel voor uwe hulp.”

Hij haalde een tientje te voorschijn.

„Ik heb 't niet gepast. Kan 't zóó?”

Hilfort werd vuurrood. Zijn heele bezit bestond nog slechts uit enkele kwartjes.

„Ik — ik — kan niet wisselen,” stamelde hij.

De heer Eschdoorn bezat menschenkennis en begreep.

„Meneer Hilfort,” zei hij, „zou u zoo goed willen zijn om de deur te sluiten en even te gaan zitten?”

De oogen van den directeur rustten vol sympathie op den anderen man.

„Ik zou nog eens even willen spreken over die betrekking — neen u moet me niet verkeerd begrijpen. — Moeder, meneer Hilfort heeft gesolliciteerd op onze advertentie, maar ik had eenig bezwaar tegen zijn leeftijd —”

„Hoe oud bent u, meneer Hilfort?” vroeg de oude dame.

„Zestig jaar, mevrouw.”

De oude dame haalde verachtelijk de schouders op.

„Niet veel meer dan 'n kwajongen. Ik ben drie en zeventig en ik zal nog best 'n twintig jaren zaken kunnen doen. Getrouwd?”

„Ja mevrouw.”

En toen verloor Hilfort zijn zelfbeheersching. De herinnering aan zijn vrouw, was de druppel, die den beker deed overloopen. Hij liet z'n hoofd op de borst zinken en drukte twee bevende handen tegen zijn oogen aan.

Moeder en zoon zagen elkaar aan.

„Neem me niet kwalijk,” snikte Hilfort — het — het spijt me — het is dadelijk weer over — 'n oogenblik —”

„Meneer Hilfort,” zei toen de directeur, „ik ben blij om de vergissing, die er heeft plaats gehad. Mag ik u de vacante betrekking in onze zaak aanbieden? Uw vorig salaris?”

„Vierduizend gulden, meneer.”

„En u bent daar in betrekking geweest?”

„Vijfenvertig jaar.”

„'t Is wat moois!” viel de oude dame uit. „Je hebt van die firma's, dat lijken wel slavenhandelaars!”

„Wij kunnen u —”

„Vijfduizend gulden aanbieden,” viel de oude dame haar zoon in de rede.

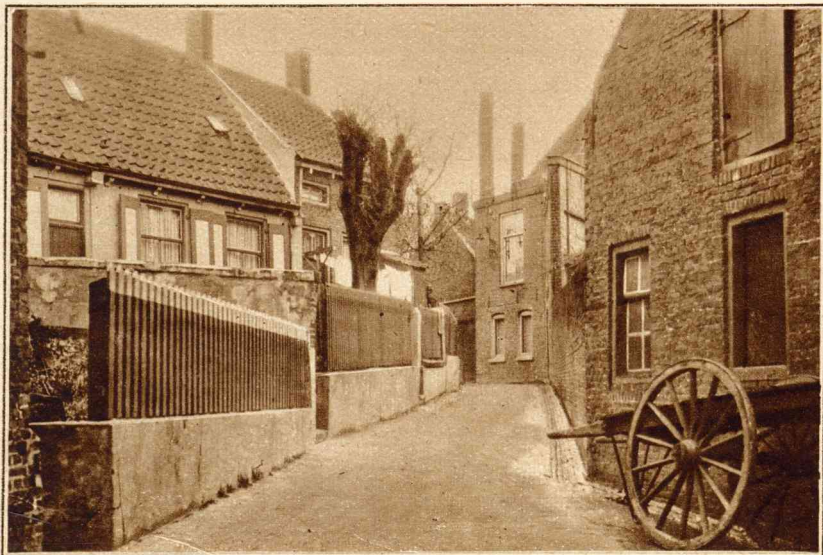
„Vijfduizend gulden,” herhaalde hij glimlachend.

„Bent u het daar mee eens, meneer Hilfort?”

Hilfort keek op.

„Meneer, ik weet niet, of —”

„Daar blijft het bij!” verklaarde mevrouw Eschdoorn. — „Henk geef meneer een maand salaris vooruit — en vergeet de één vijftig niet! — Uw vrouw is zeker wel trotsch op u, meneer Hilfort? Ik hoop, dat u Zondagmiddag eens met haar bij ons komt, om kennis te maken. Ziet u, ik wou haar graag zelf vertellen, hoe ik over haar man denk!”

TERNEUZEN. — Een typisch smal buurtje, het Brugpad.

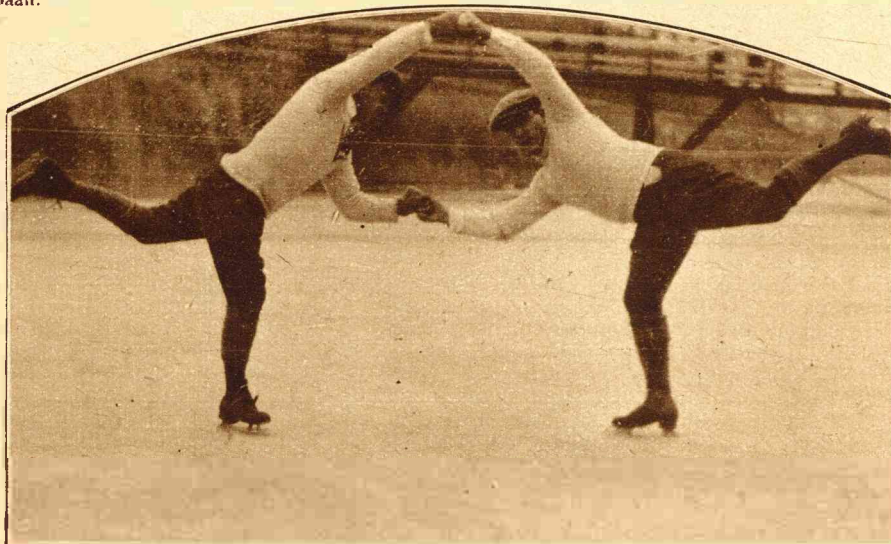
TERNEUZEN. — Kijkje op de Haven en de Heerengracht.

Tijdens de wedstrijden van den K.N.S.B. te Naarden.
Overzicht van de baan.

*
Hiernaast rechts:
Kunstrijders op de wedstrijden
van den K.N.S.B. — Twee
vergevoerden.

Ijssport. — Wedstrijden in het schoonrijden te Naarden, uitgeschreven door den K.N.S.B.
Een aardig paar.

SPORTPRAATJE

1928

De resultaten, welke tijdens het afgelopen jaar door de Nederlandsche sportlieden werden behaald, stemmen tot tevredenheid en er zijn zelfs redenen om met optimisme het komende sportjaar bij uitnemendheid tegemoet te zien.

Onze voetballers hebben zich weer een plaats veroverd in de rij der vooraanstaande voetbalnaties. Vooral tegen het einde van het seizoen 1926/27 was ons Ned. Elftal in prachtvorm. Het schitterende resultaat tegen de Engelsche profkampioenen ligt nog versch in ons geheugen. Hoewel het in de eerste wedstrijden van het nieuwe seizoen niet meer zoo „gesmeerd” ging, mag toch met reden worden verondersteld, dat onze oranje-mannen straks een goed figuur zullen slaan in het groote Olympische Voetbaltournooi.

Het zijn echter niet alleen onze voetballers waarvan wij hopen, dat straks de wereldpers hun lof zal verkondigen.

Verschillende van onze atleten hebben onder kundige voorlichting van den coach Kreigsman mooie vorderingen gemaakt. De Rotterdammer v.d. Berge b.v. liep in Amsterdam de 100 M. in 10.5 sec., een prestatie, welke slechts wordt geëvenaard door de allerbeste korte-afstandloopers uit de wereld. Peters, de flinke Zwollenaar, houdt in zijn atletenbody ook nog een belofte voor de toekomst en zoo zijn er nog enkelen meer.

Last not least komen we dan nog aan onze zwemsters. Zij vooral hebben zich in het afgelopen jaar bijzonder onderscheiden. Diverse oude records moesten er aan gelooven, waarna de dames tenslotte de kroon op het werk hebben gezet door in Bologna beslag te leggen op eenige wereldkampioenschappen.

* *

Juist in verband met de a.s. Olympische Spelen is tijdens het jaar 1927 bijzonder veel aandacht

Sneeuw sport in het buitenland.
Amerikaansche dames (met veel
geld) beoefenen te St. Moritz
de ski-sport.

geschonken aan de verschillende belangrijke sportgebeurtenissen. Wij Hollanders kunnen tevreden zijn. Nederland zal straks niet alleen worden genoemd als het land waar de IXe Olympiade werd gehouden, doch ook zijn deelnemers zullen tot ver over de grenzen van zich doen spreken.

* *

Het voetballooze tijdperk breidt zich uit.

Ook de eerste dag van het nieuwe jaar heeft de Hollandsche harten met zijn sneeuw en ijs weer sneller doen

kloppen. De schaatsenvreugde werd weliswaar min of meer getemperd door de niet bepaald schitterende substantie van het ijs, doch onze tweede winter heeft toch weer ontelbare aanbidders van Thialf in actie gebracht. Het laat zich aanzien, dat koning „voetbal” voorloopig uit onze lage landen verbannen zal blijven. In voetballerskringen zal men hierover wel niet zoo heel best te spreken zijn.

Wel is overal reeds zoo ongeveer de helft van het programma afgewerkt, doch, wanneer men de kampioens-, promotie- en degradatiewedstrijden op de gewone wijze wil doen plaats vinden, komen we toch reeds in het gedrang. In elk geval dienen nog diverse oefenwedstrijden te worden gespeeld voor het Olympisch toernooi, dat eind Mei een aanvang neemt. Wel zou men b.v. als uiterste maatregel de kampioenscompetitie kunnen laten vervallen, doch de vereenigingen, die daarin worden betrokken, zullen hiervoor om der dubbeltjeswille zeker niet veel voelen.

Wij geven onmiddellijk toe, dat de clubs in kwestie hierdoor danig zouden worden gedupeerd, doch tenslotte zal het vereenigingsbelang toch moeten wijken voor een zooveel belangrijker kwestie.

Wedstrijden in het schoonrijden te Hoogezand. — Hoewel onze Noordelijke landgenooten over 't algemeen meer voelen voor snelheid op de schaats, vergeet men ook de bewonderaars der elegance niet. Aardig moment uit den wedstrijd voor paren.

Ruwe Handen
Schrale Lippen
Winterhanden
Wintervoeten

Doos 30-60 ct Tube 80 ct.

Kloosterbalsem en denaaster

De kleine, maar dikwijls lastige dagelijksche ongevallen maken Akker's Kloosterbalsem tot een dagelijksche behoefte. Een pot Kloosterbalsem (60 ct.) is een „eerste hulp bij ongelukken” en tevens een afdoende hulp. Akker's Kloosterbalsem op een wond en ge heeft er niet meer naar om te zien. Kloosterbalsem werkt even zeker als de Natuur, alleen sneller, en houdt de wond zuiver, zoodat geen ontsteking ontstaat. Akker's Kloosterbalsem voor alle wonden en daarenboven een uitnemend wrijfmiddel bij reumatiek en spierpijn. Zijn veelzijdige eigenschappen en zijn doeltreffende werking verklaren waarom men van Kloosterbalsem met volle overtuiging zegt:

„Geen goud zoo goed”

NIJVERHEIDSEN HANDELS- onderwijs per brief

voor

Bouwkunde	Werktuig
Electrotechn.	Verwarmingst.
Koeltechn.	Scheepsbouw.
Chauf.-Mont.	Waterbouw.
Gastechn.	Betonbouw
Loodgieter	Machinist
Smid-Bankw.	Meubelmaker
Timmerlieden	Metselaar
Schilder	Wagenmaker
Boekhouden	Handelscorr.
M.U.L.O.-dipl.	Nederlandsch
Onderwijzer	Duitsch
Politie	Engelsch
Kommies	Fransch
Rijksklerk	Stenografie

Prospectus en proefles gratis
ITMO - Amsterdam (Zuid)
P. C. HOOFTSTRAAT 125

Wijnberg-Geneestoestellen

Nederl. en buitenl. octrooien. Eenv. zelfbehandeling ter genezing van **asthma, bronchitis, zenuwen, reumatiek, hart- en hoofdpijnen, duizelingen, oorsuizen.** Honderden bewijzen met naam en adres ter inzage. Vanaf f 15.— tot f 85.— en hooger. Mijn luchtveranderingstoestel geneest kinkhoest in één uur. Prijs f60.—. Betaling event. te regelen. Kostel. incl. en brochure. Spreekd. 's Maandags en Zaterdags.
S. WIJNBURG, AMSTELDIJK 45, AMSTERDAM.

Rheumatieklijders!

Het eenige afdoende middel voor U is:

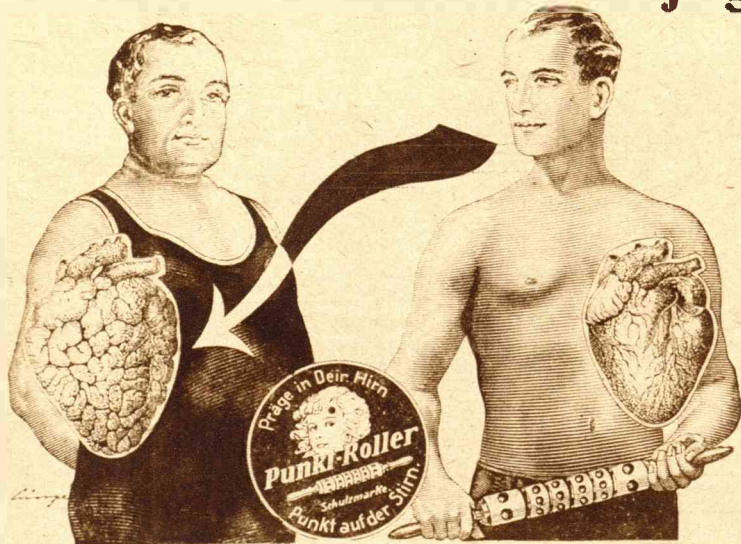
HIGHTREE-BALSEM

Vraagt Uwen Apotheker en Drogist

**WAAROM
IETS ANDERS
DAN DE PRIMA
Engelsche
DUNLOP
RIJWIELBAND**
voor **f. 4.50**

Het hart van een Zwaarlijvige

Het hart van een zwaarlijvige
(Anatomische opname)

Zet zich bij de menschen vet aan, dan verspreidt zich dat niet alleen over het geheele lichaam, maar omgeeft ook het hart met een steeds toenemende vetlaag. Bovendien zijn de hartkleppen, de hartspieren en de spierenbundel met vet doortrokken. Dit vet hindert het hart bij het samentrekken, en langzaam verslapt het, zoodat hartzwakte en kortademigheid in stijgende mate intreden. Het werk dat het hart te doen heeft is eenvoudig enorm. Met iederen slag pompt het $\frac{1}{19}$ Liter bloed door de aderen, dat is per minuut 7 Liter en 10.000 Liter in 24 uur en dat niet alleen: de dikke vetlagen herbergen eveneens ontelbare bloedaderen, en op het hart berust de taak ook door deze dunne van door vet dichtgedrukte aderen het bloed te stuwen. **Verwijder daarom steeds het overtollig vet uit Uw lichaam!** Neem de „Punkt-Roller” ter hand en bewerk Uw lichaam slechts 5 à 10 minuten. Direct zult U bemerken dat het bloed gemakkelijker door de aderen vloeit. U voelt U frischer en jonger. Het hart klopt gemakkelijker en is verlicht.

Op geen andere manier kan het lichaam vet bijzetten en afscheiden dan uit en dóór het bloed. Vloeit het bloed te langzaam door de aderen, hetgeen bij zwaarlijvigen bijna altijd het geval is, dan spreekt men van onvoldoende stofwisseling. Het gevolg is verdere bijzetting van vet in steeds grootere mate en langzaam aan ontstaan reumatiek, jicht, suiker- of aderverkalking. Is echter de bloedsomloop krachtig en levendig, dan kan zich geen vet bijzetten.

Normaal hart (anatomische opname)

Dir.-Geneesheer Prof. Dr. J. Ferrua schrijft:

„Onder al de tot nu toe aangeprezen middelen tot verwijdering van zwaarlijvigheid zonder de een of andere physiologische storingen van gewichtige lichaamsorganen te veroorzaken, bestaat er geen, dat den „Punkt-Roller” evenaart. Alle inwendige geneesmiddelen, al bevorderen ze ook in zekere mate de vermagering, die soms bovenmatig aan den dag treedt, kunnen zeer groote nadeelen tengevolge hebben, die van een zeer gevaarlijken invloed op maag en nieren zijn. De „Punkt-Roller” brengt de circulatie van het geheele haarrijne huidnet aan den gang en spoort het tot verhoogde werking aan, begunstigt ook de oplossing en verwijdering van het vetweefsel. Niet alleen het lichaam wordt van zijn overdaad van vet ontdaan, maar ook het hart. Ook wil ik niet nalaten, deze voortreffelijke methode van pneumatische massage als een absoluut zeker onschadelijk en snelwerkend middel tegen zwaarlijvigheid aan te bevelen.

Men kent weliswaar de uitwerking van massage, maar toch is de zelfmassage met den „Punkt-Roller” nog ver daarboven te verkiezen.” Prof. Dr. J. Ferrua.

U hebt zeker wel 10 minuten over, wanneer het geldt Uw lichaam nieuwe levenskracht en energie te geven, en de enkele uitgave zal tegenover de toename aan levensvreugde ook voor U geen bezwaar zijn. Koop direct een apparaat en let op het woord „Punkt-Roller” en op het handelsmerk „Punt op het voorhoofd” daar vervalschingen in den handel zijn. Gepatenteerd in de meeste staten. — Prijs van den „Punkt-Roller” voor Holland f 9.50 en f 13.— (versterkte uitvoering). Versterkte uitvoering met verwisselbare zuignapjes f 19.—. Gezichts-Punkt-Roller f 5.75. De „Punkt-Roller” is in alle eerste klas zaken te verkrijgen. Verkoop voor Holland: Technische Handelsvennootschap „Punkto”, Hilversum 75, Noorderweg 12 b.

Jonge Moeders beiden, maar — de eene krachtig en levenslustig de andere vermoeid en slap —

Door wetenschappelijk juiste voeding vóór en na de geboorte van baby zorgde de eene moeder voor het behoud van haar jeugd en frischheid — de andere liet dit na.

Ruime kalktoevoer aan Uw lichaam is een gebiedende eisch, zoo ge Uw gezondheid wilt beschermen tegen de typische verzwaktingsverschijnselen tijdens zwangerschap en zelfvoeding (hoofdpijnen, vermoeidheid, verzwakking van het gebit, enz.)

Bedenk dat het verwachte en zoogende kind zeer veel kalk nodig heeft voor den opbouw van zijn gestel. Kalkgebrek heeft zwakte van tanden en beenderen, rachitis en achterlijkheid in den groei ten gevolge.

Neem daarom geregeld Kalzan, het Kalkvoedsel. Kalzan voert de benodigde extra kalk, op wetenschappelijk juiste wijze samengesteld, in smakelijken, lichtverteerbare vorm aan Uw lichaam toe.

Begin nog heden Kalzan te gebruiken. Ge zult niet alleen een gelukkige, maar ook een gezonde moeder zijn.

KALZAN

Het Kalkvoedsel

In alle Apoth. en Drog. à f 1.25 en f 2.25 per verpakking

VALT UW HAAR UIT?

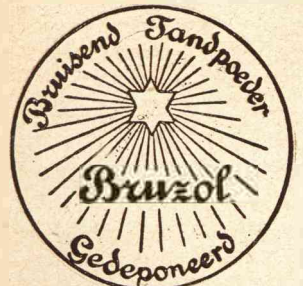
Gebruikt dan 3 X daags 2 tabletjes

HUMAGSOLAN

Op uwe aanvraag, waarbij U den naam van dit blad vermeldt, zenden wij U GRATIS en FRANCO uitvoerige literatuur hierover.

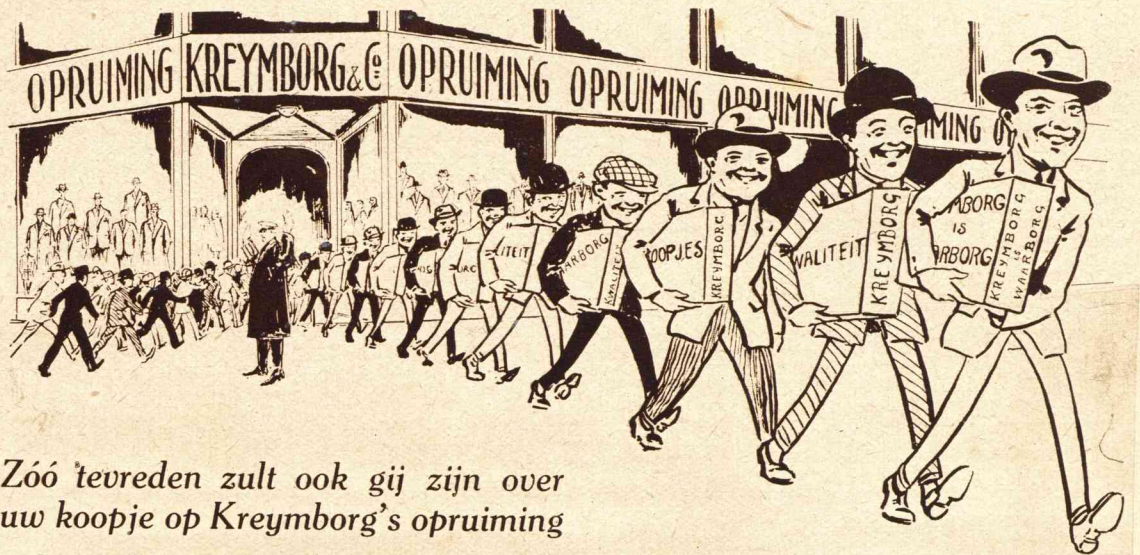
Dr. H. NANNING's Phar. Chem. Fabriek, DEN HAAG.

Helder witte tanden
alleen met

Per doos 75 cts.

Bij Apothekers en Drogisten.

Zóó tevreden zult ook gij zijn over uw koopje op Kreymborg's opruiming

Colbert Costumes	vanaf 6.90	Kinderulsters	leeft. 3 j. vanaf 1.75	Jongenstruities wol en jaspé vanaf 50c
Blauwe Costumes	9.90	Kinderjekkens	" " " 1.30	Jongenstrieotp. " " " 2.50
Demi saisons	3.90	Kindersportpakken	" " " 2.75	Jongenssportkousen 39c
Ulsters	4.90	Matrozenpakken	" " " 1.90	Jongenspetten 29c
Winterjassen 2 rij model	9.90	Schoolbroekjes bl. cheviot	49c	Heerenoverhemden 99c
Motorjekkens	5.90	Schoolbroekjes manchester	89c	Heerenhoeden chique mod. 1.35
Pantalone	99c	-	alle kleuren -	Vakkleding tegen verminderde prijzen

Kreymborg

AMSTERDAM: Leidschestraat, Nieuwendijk, 1e van Swindenstraat, Ferdinand Bolstraat, Bilderdijkstraat.
DEN HAAG: Grootte Markt, hoek Boekhorststraat.
ROTTERDAM: Binnenweg 128 en Zwartjanstraat 62.

Na Gevatte Koude
Sanapirin
Door de Wet beschermd tegen vervalsching
Bij Apoth. en Drogisten Prijs 75, 40 en 25 ct.

Vraagt
„HEEJA”
voor likdoorns en eeltverdickingen
(wettig gedeponeerd)
bij uw Drogist of Apotheker.
In 4 dagen radicaal genezen.
Faalt nooit.

Klierziekte?
OP AANVRAGE WORDT U GRATIS TOEGEZONDEN DE BROCHURE OVER GRANULINE, HET MIDDEL VAN DR. J. H. VAN GRAFHORST, ARTS, TEGEN TUBERCULOSE EN KLIERZIEKTE.
Middelburgsestraat 117, Scheveningen.

Wielrijders!

Verkoudheid, hoest en keelpijn kunt U gemakkelijk voorkomen door het gebruik van de sinds 80 jaren beproefde

Wybert
Tabletten

45 en 65 cts.

Laat uw platen van 't Kerstnummer van „GROOT-ROTTERDAM” en andere Kerstnummers omlijsten bij
C. KLARENBECK
BOTERSLOOT 99 :: TELEFOON 9366
Op vertoon dezer advertentie
BELANGRIJKE REDUCTIE

Schrijft direct! f 2.50 per week!
Al is de leugen nog zoo snel,
Meubelen voor f 2.50 per week,
die krijgt U wel!

Want iedereen die nu nog Meubelen noodig heeft, kan ze van onze Contantzaak krijgen, tegen gemakkelijke betaling. Twijfelt niet en schrijft direct, want U krijgt keus Meubelen. U zult er van overtuigd zijn, dat onze Zaak geen afbetalingsmagazijn is. Wat wij contant verkopen, verkopen wij ook tegen gemakkelijke betaling. Dus niets meer.
Voor f 2.50 per week kunt U krijgen: 2 Fauteuils, 4 Stoelen, Buffet, Tafel, Spiegel en Theetafel. Dit doen wij nog slechts voor zeer korten tijd.
Schrijft dus nog, dan kunt U zeggen: ik heb Meubelen.
Brieven onder No. 1200, Gr. Rotterdam, Keerweerlaan 23.

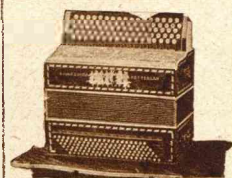
f 2.50 per week! Schrijft direct!

VERHUIZINGEN EN TRANSPORTEN ONDER GARANTIE
R. DE HAAS - J. van Avennestraat 50
ROTTERDAM - VRAAGT CONDITIE - TELEF. 34203

C. A. MUUS
Eendrachtsweg 13 - Rotterdam
't Voordeelgig
Telefoon 9906 - 52320
C. A. MUUS

zenuwachtig overspannen slapeloos
Gebruik hiertegen
Mijnhardt's zenuwtabletten
In Glazen Buisjes 75ct. Bij Apoth. en Drogisten

Uw adres voor
CHROM. CONCERT-HARMONIKA'S
is bij:
A. J. v. GORCUM, (Instr. maker)
Zaagmolendrift 12 - Rotterdam
Solide personen ook in huurkoop.

Adverteeren doet verkoopen!

DE NIEUWE ROL WEST-INDISCHE CHOCOLADE
MET GROOTE PASTILLES
IS THANS VERKRIJGBAAR

WEST-INDISCHE CHOCOLADE
com te eten

PRIJS PER ROL 60 CENTS

VOORSCHOTTEN
aan Ambtenaren en Beambten. —
Geen rente, noch kosten vooruit.
Coulante voorwaarden
CENTR. CREDIET EN SPAARBANK
te Amsterdam
Keizersgracht 302-304
Bijkantoor Rotterdam:
Provenierssingel 89
Agentschap 's-Gravenhage
Hoogewal 3 - Tel. 14859

LORNA DOONE

No. 11

Eindelijk kwam mijn lieveling weer bij en keek mij vol liefde en hoop aan. „O John ik geloofde reeds, dat ik je nooit meer zou terugzien; ik was besloten te sterven, ver van jou en zonder dat je het wist.

Ik verdreef deze verschrikkelijke gedachten zoo spoedig mogelijk op de meest praktische manier. . . ; toen kwam er weer bos op haar wangen en straalde er een vochtige glans in haar oogen. Toen zij mij haar smalle handje toestak, kon ik het niet verhinderen, dat er een traan opviel.

„Nu zie ik toch, Lorna,” riep ik schertsend, „dat Gwenny nog meer van mij houdt dan jij; zij wilde mij straks al opeten.”

Ik zei dit, om Lorna op te vroolijken, want zij glimlachte en dat moedigde mij aan om een stuk koek uit mijn tasche te nemen en Lorna te geven. Zij bedankte mij met een kus en at er smakelijk van. Gwenny had ik alweer een flink stuk brood gegeven en na eenigen tijd waren zij beiden weer flink bijgekomen.

„Vertel mij nu den toestand eens,” vroeg ik.

„O het is treurig en ik zie geen uitkomst. Zij willen ons hier uithongeren, tot ik toestem, dat zij naar believen met mij kunnen handelen.”

„Dat beteekent dus, dat je met Carver zou moeten trouwen, die je langzaam zou vermoorden?”

„Niet langzaam, John, een week zou voldoende zijn.

Ik heb zoo'n diepen afschuw voor hem.

„En ik haat hem nog meer dan u hem verafschuwt,” riep Gwenny.

Zij begrepen beiden, dat aan dezen toestand op een of andere manier een einde gemaakt moest worden, doch hoe wisten zij niet. Nu schoot mij mijn pas gemaakte Noorsche slede in de gedachte. „Als ik binnen een paar uur terugkom met een mooie slede, willen jullie mij dan volgen naar mijn huis, als wij ongemerkt kunnen vluchten?”

Zij waren beiden maar al te gelukkig, toen ik hun dit reddende voorstel deed.

„Het treft bijzonder goed, John en ik beschouw het als een beschikking van den Hemel. Van avond viert het geheele dal feest, wegens de verheffing van Raad Doone tot opperhoofdman. Ik weet uit ondervinding, hoe het op hun feesten toegaat, en het is dus vast en zeker, dat over twee uur alle weerbare mannen stonken zullen zijn.”

Dit gaf mij zoo veel moed, dat ik haastig afscheid nam om naar huis te gaan en met mijn slede terug te keeren. Wij spraken af, dat ik eenmaal hard zou aankloppen en daarna nog eens zacht.

„Pak inmiddels wat je wil meenemen bij elkaar en houd je bereid,” riep ik haar nog geruststellend toe.

Nu volgde een wilde vaart naar huis. Onderweg bedacht ik, dat Lorna niet anders dan door de hoofdpoot ontvoerd kon worden, want ik kon met de slede niet over de rotsen komen en moest de wegen nemen.

Thuisgekomen verzocht ik moeder, om in allerijl de noodige maatregelen voor de ontvangst van Lorna te maken en op te blijven tot ik terugkwam. Ik beval, dat er flink vuur moest aangehouden worden en heet water en warm eten en dat het beste bed in de logeerkamer gelucht en verwarmd moest worden. Ik haalde de slede uit de schuur; toen bond ik een stuk dubbel zeil voor mijn borst want ik wilde zelf de slede trekken; het zeil zou doorsnijden voorkomen. Verder nam ik eenige wolke deken, kussens en een pelsmantel, benevens een flesch brandewijn mede en, zoo toegerust, aanvaardde ik den gewichtigsten en meest avontuurlijken tocht van mijn leven.

De volle maan was opgegaan en straalde haar zilveren glans over berg en dal uit. De nacht was bitter koud doch niet snerpnd, want de wind was gaan

Romantisch verhaal van R. D. BLACKMORE.
Bewerkt door F. VAN VELZEN.

liggen. De koude hinderde mij echter niet, ik liet mijn bloed voldoende door mijn aderen stroomen door de inspanning, welke mijn werk van mij vorderde, maar ik maakte mij ongerust, dat Lorna last van deze poolkoude zou hebben en dit vervulde mij weer met nieuwe energie om nog sneller voort te gaan.

Toen ik op mijn bestemming was aangekomen,

of de andere dood of levend was, en herkende Charleworth Doone; hij leefde nog, doch was totaal bewusteloos.

Zonder een oogenblik te verliezen, bond ik mijn sneeuwschoenen aan, nam Lorna in mijn armen en beval Gwenny ons met haar pakje te volgen. Vliegensvug gleed ik over de sneeuw met mijn kostbaren last en bereikte ongedeeerd de plaats, waar ik de slede had achtergelaten. Ik zette mijn lieveling er in, op een kussen, pakte haar voeten en beenen in den pelsmantel en wikkelde haar in dekens. Terwijl ik nog bezig was, kwam Gwenny hijgend aangelopen; zij had mijn spoor in de sneeuw gevolgd en droeg twee zakken op haar rug, de trouwe meid! Ik zette haar naast haar meesteres en bakerde haar ook dik in. Na nog een laatsten blik op het dal geslagen te hebben, dat zoolang de woonplaats van de koningin mijns harten was geweest, duwde ik de slede vooruit en toen ging het in snelle vaart naar huis. Onderweg hield ik eenmaal stil om te vragen, hoe zij het maakte; maar zij sprak niet, doch stak haar hand uit; ik gaf haar de mijne en zij drukte er een kus op. De bleekheid van haar gelaat gaf mijn spieren dubbele kracht en wij gleden voort over de sneeuw, met een snelheid, die een paard niet zou bereikt hebben. Na verloop van een uur stonden wij voor onze woning, waar de honden vroolijk blaften en moeder, mijn zusjes en de oude Betty aan de huisdeur stonden, om ons te ontvangen.

Ik drong alle anderen terug en nam mijn moeder bij de hand.

„Kom,” zei ik, „hier is uw dochter. Anne, licht eens bij.”

Met bevende handen schoof moeder de plooiën van de dekens een weinig terug. Daar lag Lorna met gesloten oogen als in zoeten slaap; haar bleek gelaat omlijst door haar donkere lokken. „God zegene je, John,” sprak moeder, terwijl zij over de liefelijke gestalte heenboog en een kus op Lorna's voorhoofd drukte. Toen brak zij in tranen uit.

„Nu mogen wij haar toch ook wel eens aanraken,” riep de oude Betty. „Almachtig, wat een schoonheid!” De vrouwen omringden nu Lorna en zij werd in huis gedragen, zonder dat mijn hulp daarvoor werd ingeroepen. Toen droeg ik Gwenny naar binnen en gaf haar onmiddellijk een bord boonen met spek, waarvan binnen een kwartier niets overschoot.

Van haar vernam ik ook, hoe de schurken bij Lorna waren binnengedrongen. De eene had in zijn beschonkenheid hard geklopt en de andere toevallig tweemaal zacht; toen had Lorna geroepen, dat ik het was, en Gwenny had de deur geopend.

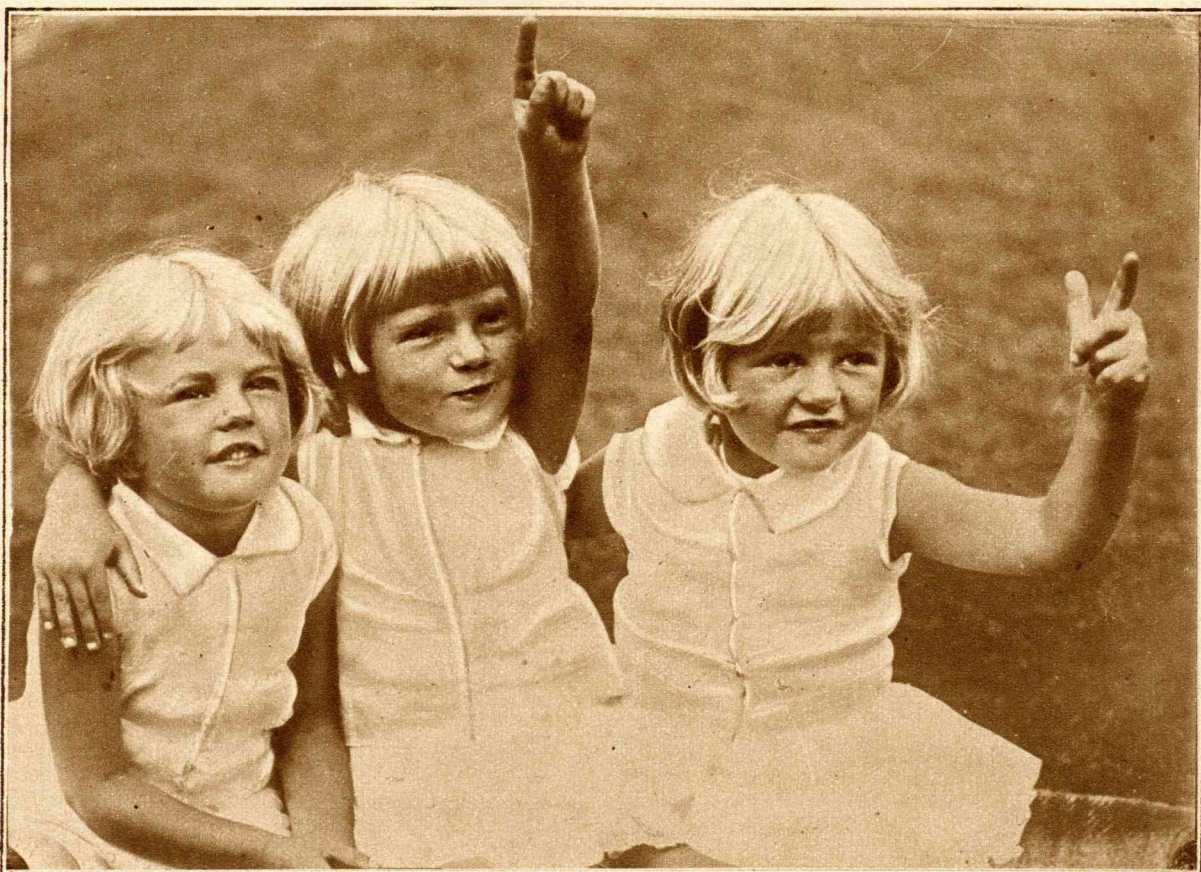
Het meisje was nauwelijks haar verhaal ten einde, of ik werd bij Lorna geroepen. Zoolang ik leef zal ik dat oogenblik nooit vergeten. Zij zat, door kussens ondersteund, rechtop in een leuningstoel en liet haar oogen als onderzoekend rondzwalen, maar zonder bewustzijn of begripen. Slechts nu en dan hief zij haar blanke handen smeekend omhoog, terwijl haar bleke lippen trilden.

„Gaat allen de kamer uit,” zei ik rustig, doch met vaste stem, „alleen moeder moet hier blijven.”

„O, John,” riep moeder, toen wij alleen waren, „ik vrees, dat de koude haar in het hoofd is geslagen; men zegt, dat zulke gevallen zich wel eens voordoen.”

„Zij zal wel weer tot zichzelf komen, moeder, maak u maar niet ongerust. Laat haar maar aan mij over, maar blijf in de nabijheid.”

Ik wist zeker, dat Lorna mij zou herkennen, als men haar maar even rust gaf. Langen tijd bleef ik stil bij haar zitten wachten, tot eindelijk de onzekere, twijfelende blik, waarmede zij mij tot dusverre had aangestaard, helderder werd en geleidelijk een blijde uitdrukking aannam, tot er ten slotte tranen in op

De drie Grattlén (jongere editie).

zette ik de slede aan een kant van den weg, en beklimde de laatste helling, die mij naar de plaats voerde, waar ik als jongen Lorna voor het eerst had ontmoet. Vervolgens haastte ik mij naar het huis, waar Lorna zich bevond; onderweg zag ik eenige Doones met onzekeren tred een huis in de verte ingaan, maar de meesten waren binnenshuis aan het feestvieren. Onbemerkt bereikte ik Lorna's woning, waar ik mijn sneeuwschoenen losknoopte en het afgesproken teken op de deur gaf.

Doch niemand kwam mij opendoen, ik zag ook geen licht, alleen meende ik een zwak klaaggeluid te hooren. Toen ik op herhaald kloppen geen antwoord kreeg, nam ik een aanloopje en stootte met mijn schouder zoo geweldig tegen de deur, dat zij openvloog. Ik trad behoedzaam binnen en sloop naar de kamer van Lorna.

Het vertrek werd door het maanlicht in voldoende mate beschenen om hetgeen zich daar afspeelde, duidelijk waar te nemen, en de aanblik er van benam mij bijna mijn bezinning.

Lorna zat gehurkt achter een stoel in een hoek en hief smeekend haar handen omhoog. Midden in de kamer lag Gwenny Carfax en hield in halfverdoofden toestand het onderbeen van een man omkneld, die zich met geweld uit haar greep trachtte te bevrijden. Een andere man wilde juist den stoel wegtrekken, waarachter mijn Lorna beschutting had gezocht; maar reeds had ik den schurk gegrepen en hem door het raam naar buiten geslingerd, zoodat de glasscherfven gedeeltelijk rinkelend op den vloer en gedeeltelijk geruischloos in de sneeuw vielen; hij zelf lag bloedend en bewusteloos onder het raam in de sneeuw. Den tweeden indringer pakte ik zoo vast in zijn nek, dat hij geen adem genoeg had, om genade te roepen. Ik herkende, toen ik hem naar buiten droeg, in hem Marwood de Wichelhalse en omdat hij nog een oud schoolkameraad van mij was, spaarde ik zijn leven, doch wierp hem met een smak op de sneeuw, waar hij buiten kennis bleef liggen. Ik keek nog even,

welden. Blozend wendde zij zich een oogenblik van van mij af, maar haar lieve handen zochten onwillkeurig steun en hulp in de mijne en vonden die daar ook.

In zalig ontroeren zaten wij daar samen hand in hand en vergaten de geheele wereld, in het heerlijk bewustzijn van bij elkaar te zijn. Toen hoorden wij een zacht snikken; Lorna raadde, wie dat deed, want zij sprong vlug op en liep naar den ouden leuningstoel in den hoek, waarop moeder met een breiwerkje had plaats genomen. Zij nam haar het breiwerk met een allerliefst glimlachje uit de hand, legde toen moeders handen op haar hoofd, terwijl zij voor haar nederknielde en keek toen smeekend naar haar op.

„God zegene u, schoone jongedame,” zei moeder, naar haar overgebogen. God zegene u, mijn beminde dochter,” verbeterde zij zich, onder de betoovering van Lorna's blik.

Zoo vond Lorna den weg naar moeders hart even snel, als zij dien tot het mijne had gevonden, want hoe zou moeder haar schoonheid en ontroerende lief-talligheid hebben kunnen weerstaan?

XXX. DE HALSKETEN VAN LORNA.

De sneeuw en koude verschaften ons de geruststellende zekerheid, dat wij voorloopig geen wraak der Doones te duchten hadden en evenmin behoeften te vreezen, dat Jeremias Stickles zijn aanval tegen het rooversnest zou beginnen.

Ik twijfelde er niet aan, of Marwood de Wichehalse had mij herkend en mij aan Carver Doone verraden. Ik liet inmiddels de knechts beginnen om met den meesten spoed het koren te dorschen, opdat ingeval de Doones zouden komen, om onze korenschuren in brand te steken, zij dezelve ledig zouden vinden.

Het viel mij niet moeilijk Lorna te overtuigen, dat zij voorloopig volkomen gerust kon zijn en dat wij allen overgelukkig waren, haar in ons midden te hebben. En zoo was het ook, want zij was binnen een paar dagen het zonnetje in huis; moeder kon haar gezelschap niet missen, Anne liep haar overal na en zelfs Eliza was lief voor haar, toen zij bemerkte, dat Lorna ook veel boeken-kennis bezat.

Met Jacob, Betty en Molly, de keukenhulp van Betty, was geen huis meer te houden. Wanneer Lorna in de keuken kwam, lieten zij eenvoudig hun werk staan of liggen en staarden haar met bewondering en eerbied aan en aangezien Lorna zeer graag in de keuken ver-toefde en bijzondere goede maatjes met de oude Betty was, verwondert het mij, dat het eten nog behoorlijk op tijd werd voorgezet.

Veertien dagen was Lorna nu bij ons en in dien korten tijd had zij een zichtbare verandering ondergaan. Haar vroolijke natuur, zooveel jaren door angst onderdrukt, ontplooidde zich in onze rustige, ordelijke omgeving tot volle ontwikkeling. Zij gloeide van levenslust en kon dikwijls uitgelaten van blijdschap zijn.

Ook uiterlijk werd zij met iederen dag aanvulliger; er kwam weer een gezonde kleur op haar gelaat en haar tengere gestalte werd gevulder. Het was echter niet alleen de lucht en het voedsel, dat haar zoo goed deed, doch ook de algemeene hartelijkheid en liefde, welke zij bij ons ondervond.

Ik mocht haar dagelijks een kus geven, ofwel 's morgens als ochtendgroet of wel 's avonds bij het wel te rusten wenschen. Ik bepaalde, om het 's avonds te doen, dan had ik den geheelen dag het vooruitzicht en het deed mij mijn werk met nog grooter ijver verrichten. Als mijn hartediefje mij echter 's morgens met stralende schoonheid tegemoet trad om mij goeden morgen te zeggen, dan was het mij onmogelijk om alvast niet een voorschot te nemen. Het klinkt misschien lichtzinnig, dat ik zoo spreek, doch die tijd uit mijn leven is mij zoo heilig en dierbaar en zoo vol onschuldige vreugde, dat ik de herinnering diep in mijn hart bewaar.

Het was de langste winter, dien wij ooit beleefd hebben, maar mij kwam hij bijzonder kort voor. Eerst tegen den tienden Maart trad een ommekeer van het weder in; de mist verdween, de bergen werden weer zichtbaar en de hemel verloor zijn aschgrauwe kleur. Toen de eerste malsche regendroppels neervielen, vingen wij ze evenals kinderen op en met een dankbaar gemoed begroetten wij deze wasdom-aanbrengende lentedoden, welke ons de doorgestane winterzorg weldra zou doen vergeten.

Roerend was de aanblik, dien de vreugde der dieren opleverde. Het blaten en loeien en snuiven en hinneken scheen geen einde te zullen nemen. De ganzen en eenden verlieten het stroo van hun hokken en het was een hoogst potsierlijk gezicht, ze op een lange rij in de richting van de beek te zien waggelen, terwijl zij met hun vleugels klaptten en een snaterend gejuich aanhieven.

Lorna beschouwde dit alles met kinderlijk genot,

en was bijna niet bij de dieren vandaan te slaan, maar ik drong er bij haar op aan niet te lang buiten te blijven, uit vrees, dat zij koude zou vatten. Toen zij echter tegenstribbelde, nam ik haar in mijn armen en droeg haar naar binnen, waar ik haar bij den schoorsteen aan het haardvuur nederzette. Zij'scheen mij per slot van rekening toch dankbaar te zijn, want zij betaalde mij ongevraagd en rijkelijk het draagloon uit. Wat waren wij toch een paar gelukkige kinderen!

Ik had nu volop werk om met de knechts de smeltende sneeuw op te ruimen en greppen te graven die het sneeuwwater naar de beek moesten afvoeren, anders zouden ons huis en de stallen ondergelopen zijn. Na verloop van veertien dagen, toen de grond weer eenigszins begaanbaar was, kwam op zekeren dag Tom Faggus op zijn bruine merrie bij ons aangereden,

HET AANSTAANDE HUISVROUWTJE.

om Anne na een gedwongen afwezigheid van vier maanden op te zoeken. Wij stoorden hen niet in de eerste ontboezemingen van hun vier maanden lang opgekropte liefdesbetuigingen. Toen wij oordeelden, dat zij voldoende bekoeld waren, gingen moeder en ik naar hen toe en zonden Anne naar de keuken, om met Tom eens te praten, en te vragen hoe hij den strengen winter had doorgebracht.

Toen begon hij te vertellen, dat hij de hoeve, welke hij van Sir Roger had gekocht, voor het invallen van de vorst had betrokken. Het was geen grond voor landbouw geschikt, maar bij een goede behandeling was er toch best weiland van te maken. De winter, die de andere menschen zooveel schade had berokkend, was voor hem een bron van welvaart geworden. Hij stuurde 's-avonds zijn goed gedresseerd paard naar buiten, om de wilde, uitgehongerde bergpony's — ook tamme waren er bij — op het hinneken van zijn merrie naar zijn omheining te lokken. Er waren nachten geweest, dat Winnie wel twaalf paarden thuis bracht, die dan onmiddellijk goed gevoederd en in de groote schuren werden ondergebracht, tot de vorst voorbij zou zijn.

Hij had er nu reeds meer dan driehonderd, waarvan hij de beste voor de teelt dacht te houden en de overige aan de Londensche handelaren te verkoopen, die minstens tien pond per stuk betaald. Op mijn

vraag waar hij al dat voeder vandaan haalde, antwoorde hij met een ontwijkend knipoogje, dat de paarden niets als stroo en zaagsel aten en daar uitstekend van gedijden.

Wij bemerkten, dat hij nog iets op zijn hart had en toen ik er hem naar vroeg, zei hij, dat hij wilde verzoeken om den datum van zijn huwelijk met Anne vast te stellen. Moeder keek mij, en ik haar aan, omdat wij daar niet op voorbereid waren. Ten slotte besloten wij, dat Anne zelf den dag maar moest bepalen, waarop zij haar huis en allen, die haar dierbaar waren, wilde verlaten.

Lorna had op mijn vraag, of zij met onzen neef Tom kennis wilde maken, bevestigend geantwoord en toen ik haar binnenleidde en zij met de statigheid en gratie van een koningin op hem toetrad, maakte hij een diepe buiging en bleef haar zoo aanhoudend aanstaren, dat ik, om aan de moeilijke situatie een einde te maken, zei dat het eten opgediend was.

Het middagmaal verliep zeer gezellig en toen ik na tafel met moeder en Tom Faggus nog wat bleef zitten praten, vroeg hij mij, of ik betreffende de geschiedenis van Lorna geen nadere bijzonderheden wist. Hij meende zeker te zijn, dat hij haar vroeger als kind al eens had gezien — waar en wanneer herinnerde hij zich niet meer — want die oogen hadden toen zoo'n indruk op hem gemaakt, dat hij ze nooit had vergeten. In het Doonesdal kon het niet zijn, want daar was hij nog nooit geweest; daarvoor had hij zijn leven te lief.

Na een glas brandewijn gedronken te hebben, gaf hij als zijn meening te kennen, dat het toch dolzinnig was om have en goed aan de wraaklust der Doones bloot te stellen, voor een mooi meisje. Ik antwoordde hem, dat hij over de waarde van Lorna niet bevoegd was te oordeelen en zich beter met zijn eigen aangelegenheden kon bemoeien. Mijn scherp antwoord maakte hem in het geheel niet boos.

„Bravo, goed zoo,” riep hij, „het is de echte John Ridd, van kop tot teen. Dwaasheid en trots groeien aan denzelfden boom. Maar,” vervolgde hij, „laat om 's hemelwil dat lieve kind toch niet zulke kostbaarheden dragen, die een half graafschap waard zijn.”

„Bedoel je dien glazen ketting?” vroeg mijn moeder.

„Glas! Het zijn de zuiverste brillanten,” welke ik ooit gezien heb en ik verzeker u, nicht, dat er al heel wat door mijn vingers zijn gegaan. Laat mij ze nog eens bekijken.”

Ik ging Lorna halen en zij reikte hem het collier over, met een eenvoud of het een gewoon bazar-artikel was.

Hij ging er mede aan het venster staan en bekeek het sieraad met gretige oogen.

„Hoe hoog schat u de waarde van dien keten?” vroeg hij met een buiging aan Lorna.

„Ik heb er geen verstand van, hoeveel denkt u zelf?”

„Zou u denken, dat u er vijf pond voor zou krijgen?”

„Dat zou ik niet denken, maar ik wil hem ook niet verkoopen; grootvader heeft hem zoolang voor mij bewaard en ik geloof, dat hij van mijn moeder is geweest.”

Tom Faggus glimlachte om den naieven toon, waarmede Lorna had geantwoord en vertelde toen, met de zekerheid van een kenner:

„Het zijn vijf en twintig rozetten en vijf en twintig groote brillanten — in geheel Londen vindt men de weerga niet —. Onder kooplieden is dat collier zeker honderd duizend pond waard.”

Toen glansden Lorna's oogen even helder als de diamanten zelf, en ik moest op dat oogenblik bekennen, en ik zuchtte diep, dat ik een gebrek bij mijn geliefde had ontdekt — haar zucht naar geld. Maar ach, hoe bedroef ik mij.

Nauwelijks had Tom Faggus die fabelachtige som genoemd of zij nam den ketting van hem aan en ging naar moeder, wie zij het kostbare sieraad om den hals deed.

„Niet waar, lieve moeder, u wil hem wel van mij aannemen; daar doet u mij het grootste genoegen mede. Zelfs de kostbaarste juweelen der wereld zijn niets in vergelijking met de goedheid, die u mij heeft bewezen.”

Moeder zat sprakeloos en zocht met haar oogen hulp bij mij, maar uit bereijw en ontroering schoten mijn oogen vol tranen en ik ging even de kamer uit. Moeder durfde zoo'n kostbaar geschenk niet aanvaarden, maar was toch even dankbaar als, of zij het gekregen had.

Toch droeg Lorna het sedert dien dag niet meer, maar verzocht mij het te bewaren, hetgeen ik natuurlijk niet wilde weigeren.

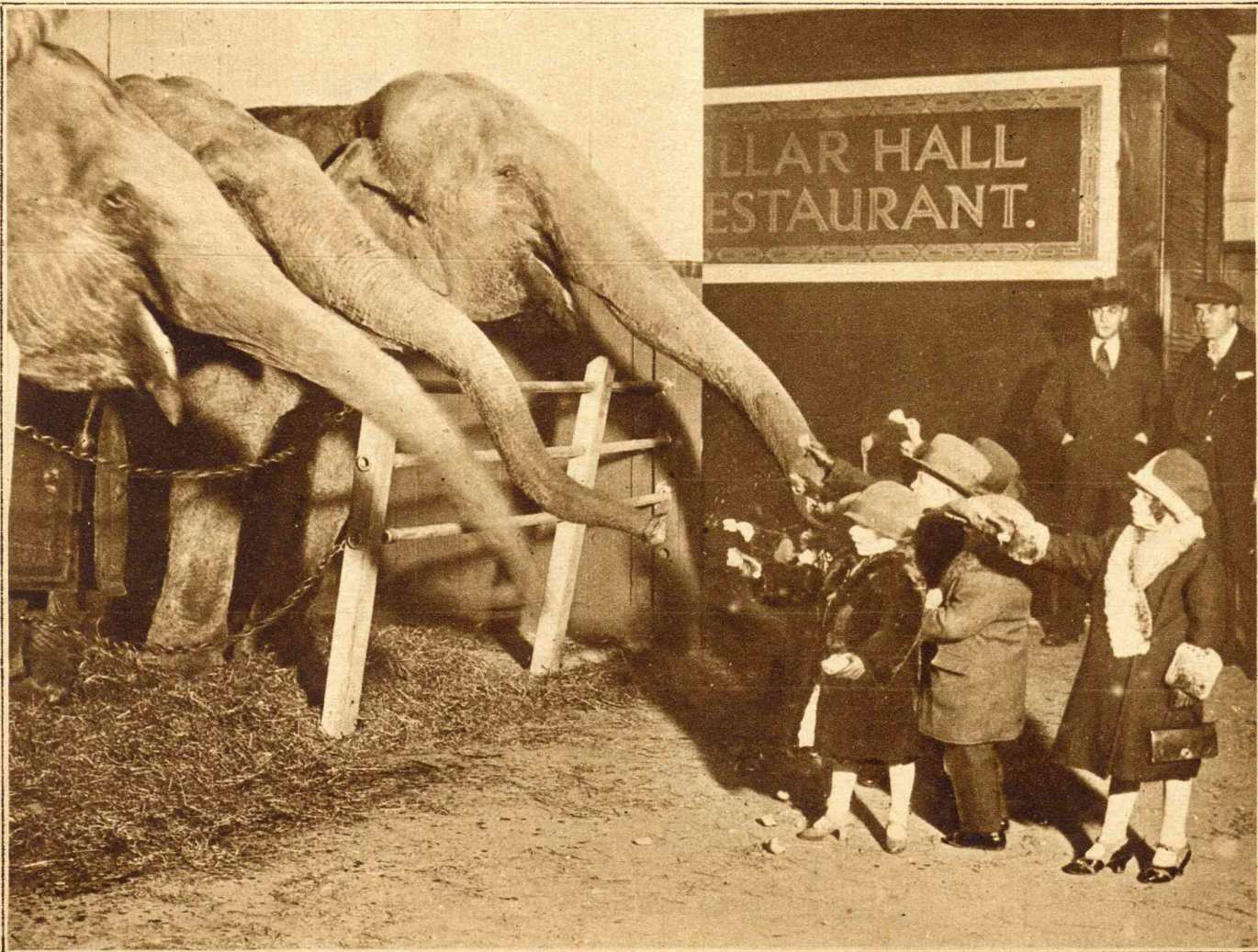
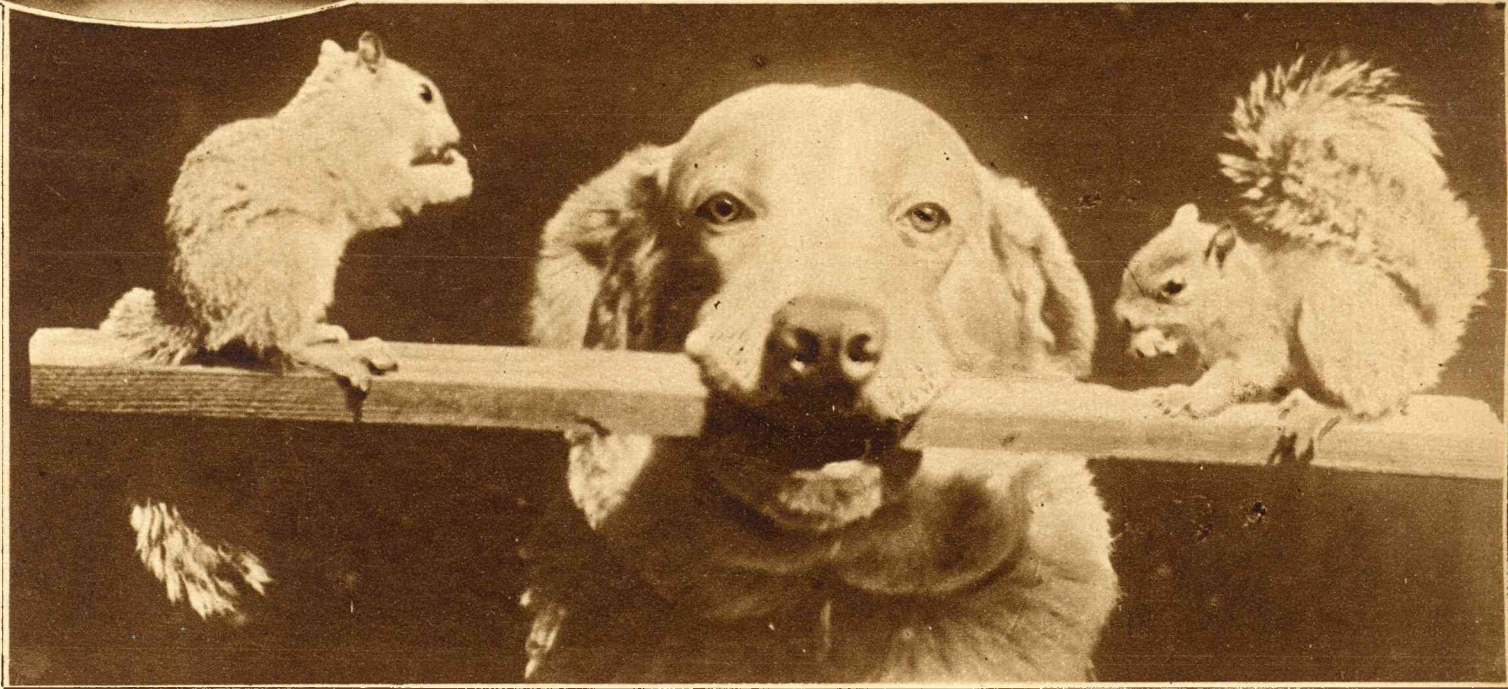
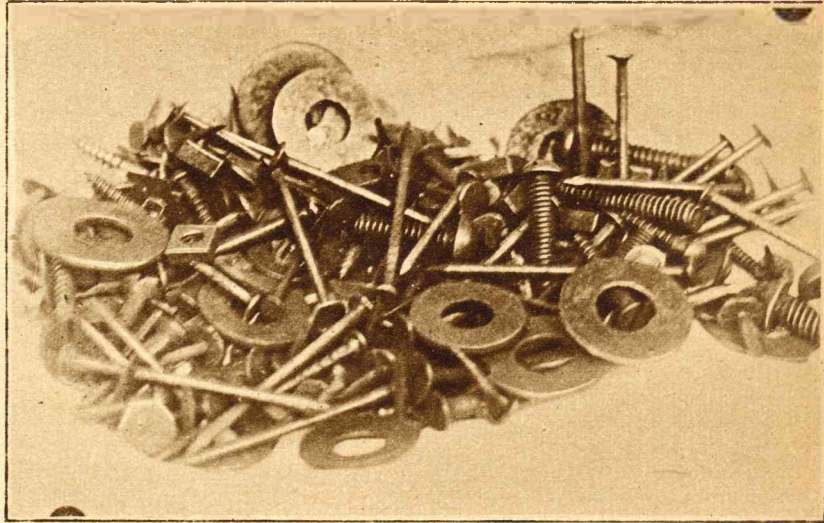
Des anderen daags verliet Tom ons en wij scheidden als goede vrienden.

(Wordt voortgezet).

TUTTI FRUTTI

EEN
IJZERVRETER

Hier ziet men mijnheer Sidney Borne, die met het eten van alles en nog wat in circussen zijn kost verdiende, op zijn ziekbed, nadat een maaglijden een operatie had noodig gemaakt. Zeven en twintig jaar had hij 's avonds, ten „pleziere” van het op sensatie beluste publiek glas, ijzer en andere dergelijke kostjes geslikt en nu eindelijk kreeg hij er last van. Op de tweede foto boven rechts: een kiekje van wat de chirurg uit zijn maag gehaald heeft. Heel erg verwonderen wij ons niet, dat dat zaakje hem ten slotte wat zwaar op de maag begon te liggen!

EEN MEESTERSTUK
VAN DRESSUUR

laet een Amerikaan zien, die het heeft klaar gespeeld, twee eekhoortjes — men weet, hoe schuw deze diertjes zijn — vriendschap te doen sluiten met een reusachtigen Sint Bernardshond, met welken zij allerhande kunstjes verrichten.

WELDADIGHEIDS-POSTZEGELS

Onze jaarlijksche weldadigheids-postzegels ten bate van het kind zijn weer verschenen. Dit jaar komt ook België met weldadigheids-zegels, en wel in vier waarden, n.l. 25, 35 en 60 centimes en Fr. 1.75, de eerste drie met 10, de laatste met 25 centimes surplus voor weldadigheidsdoeleinden. Alle vier de zegels vertoonen dezelfde teekening, zoodat wij kunnen volstaan met er een te reproducereen.

TEGENSTELLING

Hiernaast: een troepje dwergen, dat tegenwoordig te Londen optreedt, maakt als nieuwe leden van een circus-troep kennis met de andere leden van het gezelschap.

HUIZEN BINNEN HUISJES

*Foto links :
Het opruimen van de
ladekast.*

*Foto rechts :
Bijbellezing.*

Klompen schuren.

Aan het spinnen.

UIZE NNE JISJES

Foto links:
opruimen van de
ladekast.

Foto rechts:
Bijbellezing.

an het spinnwiel.

Aan de wieg.

ALS HET HART SPREEKT

Maar ook immer dwaalden in die rustige uren zijn gedachten naar mevrouw van Henken en zag hij haar in al haar statigheid zich door haar vertrekken bewegen. Dan sprong hij op, schonk zich, zooals Alida het noemde, een „slaapmutske” in en trachtte aan iet anders te denken.

Het was vacantie.

Piet, Eva en Dolly waren weer thuis. Piet met een vermoeid gelaat en overdreven studentenmanieren, sprak latijnsche woorden, weidde uit over ziekten, verbond Betje, de meid, toen ze zich in den vinger gesneden had en gaf zich een houding of hij boven allen verheven was.

Eva, teer en fijn als een wassen beeld, met zachte blauwe oogen en sterk gelijkend op haar moeder, sprak telkens over haar aanstaande feest en haar intrede in de wereld, waar ze naar verlangde en toch ook tegen opzag. Wie of er allemaal zouden komen? Ze somde op:

„Dokter Baats, mevrouw en Karel en Greta, hun zoon en dochter; notaris van Gluck met zijn dochters Katrien en Trudi....”

„Baron van Gevenaerde,” hielp de moeder met een knipoogje naar Eva.

„Nee, nee, die niet, mama!” weerde ze, haar afkeer voor den baron toonend.

„Juist hij, Eefje!.... Een baron.... wel geen geld, maar toch in 't verschiet. Je weet, zijn tante, bij wie hij inwoont, is schatrijk.... Jij barones, Eefje! Wat zou oom Hendrik tevreden zijn, kindje.... en ik niet minder.”

„Waarom is u zelf dan niet met een baron getrouwd”, kwam Dolly ertusschen.

„Och! kind! jij bent nog zoo jong om daarover te praten. Ga naar boven je lessen leeren.”

Mokkend en de kamer uitsloffend voldeed Dolly aan het bevel.

Zij geleek op haar vader, was eveneens donker als hij en had zijn vroolijk karakter.

De zusters bij wie ze te Brussel op kostschool was, konden haar niet, zooals zij Eva deden, tot voorbeeld der andere leerlingen stellen.

Dolly voelde zich beleedigd, omdat ze wegens haar leeftijd, verbeel je, ze was nu al zestien, niet bij het feest mocht tegenwoordig zijn. Zij zou weer op die nare school wezen en hier zou men feesten, fuiven, dansen en wat nog al meer!?... Madeleine Barné, haar vriendinnetje, die te Brussel woonde, had haar van dergelijke feesten verteld en van de pret, welke men er had.

Pruilend liep ze den tuin in; ze ging niet leeren: het was vacantie.

Ondertusschen vervolgde de weduwe haar gesprek met Eva:

„Ja, zie je, Eefje, de liefde is heel mooi; ik heb ook wel van je vader gehouden, maar dat burgerlijke staat je altijd tegen. Dat begrijp jij niet zoo goed, want ik heb jullie grootgebracht, zooals ik opgevoed ben: adels verloovent zich niet; distinctie is ons aangeboren, dat kan niemand zich aanleeren.... En je krijgt om te beginnen een flinken bruidsschat en een pracht van een uitzet, dat wij in Brussel zullen bestellen, met Brusselsche en Mechelsche kanten en 't kroontje met de initialen geborduurd....”

„Maar ik hou niet van hem, mama!” stribelde Eva nogmaals tegen. „Ik vind hem zelfs afschuwelijk!”

„Daar wordt in onzen stand minder op gelet, Eva.”

„Maar u dan, mama, u....!”

„Had ik een moeder gehad, kind, die mij dat alles had kunnen voorhouden, gewis zou ik nooit met iemand van burgerlijke afkomst getrouwd zijn. Maar laat ik je nu maar eens de reden vertellen, waarom ik het wel deed.... Ik verbeeldde mij, in het begin van onze kennismaking, die plaats had op het ijs, dat je papa van adel was zooals ik, aangezien zijn naam ook met een „van” begint. En toen ik bemerkte, dat ik mij vergist had, ja.... toen dacht ik meer aan zijn rijkdom en de weelde, die mij zou omringen. Zijn geld was voor mij de lokvogel; iets begeerlijks, waar ik mij door liet beïnvloeden; daarbij, geheel onverschillig was je papa mij niet, maar zijn burgerlijke manieren stonden me weldra tegen.... En dit wilde ik verhinderen, dat ook jij eens....”

„Maar ik ben toch niet van adel, mama.”

„De eigenschappen, die aan den adel verbonden zijn, heb jij evenzoo als ik, Eva.... Dolly is zoo geheel anders: zij heeft, helaas, den aard van de van Henkens.... Kom, laten wij verder zien, wie we nog zullen vragen.”

„En.... wat zei destijds oom Hendrik, mama?”

„Laten wij daar maar niet over spreken, kind.”

„Zouden wij hem ook vragen?”

„Ja, beleefdheidshalve zijn we dat verplicht. Maar die komt toch niet,” liet de weduwe er bitter op volgen.

DOOR ROSA CORTHAUTS—VAN PUIJENBROEK

den getouwen.... Nee, dan liever buiten, in den tuin, tennissen, fietsen, schaatsen....! Bah! Nog enkele dagen

No. 3

„Dan oom Jan en tante Dina.”

„Ja, daar kunnen we niet buiten, alhoewel zij geen gezelschap zijn voor baron van Gevenaerde. Ik denk, dat ze wel zullen weigeren. Met tante Dina heb ik nooit kunnen opschieten. Zoo'n burgermensch als die is....!”

„Dan hebben we nog Piet zijn vrienden: Rudolf Verbeek en.... Henri Schoonveld,” zei Eva hevig kleurend.

„Ja, ook zij.... we moeten immers voor dansers zorgen, anders zouden er te veel muurbloemen moeten zijn.... En dan de Barendsen en de van Nestels. Wij moeten op vijftientwintig personen rekenen.”

„En.... mijnheer Benthuijsen? Hij is nu directeur, mama. Mij dunkt.... daar kunnen we niet buiten om hem te verzoeken.”

„Ja.... hij ook, kind. Je hebt gelijk.... En Alida? Zij is een zeer lief meisje....”

„Wat 'n menschen! wat 'n feest!” zei Eva zonder veel geestdrift.

Nog lang spraken moeder en dochter over de groote gebeurtenis en de kleeren, die zij dan zouden dragen.

Dolly bracht haar vacantie door spelende met vrienden en vriendinnetjes, genietend van haar jeugd, van haar heerlijk jonge leven.

Door den omgang met Madeleine Barné, die een paar jaar ouder was dan zij en reeds meer van het leven kende door het bezoeken van schouwburgen en het lezen van romannetjes, begreep Dolly meer van het leven dan iemand vermoedde. Ze was niet zoo fijn en mooi als Eva, maar meer uitgelaten. De donkere oogen, schitterend van levenslust, keken guitig de wereld in. Ze vond tennissen dolprettig; fietsen verrukkelijk en schaatsen een waar genot. Soms zat ze wel eens te droomen....

En dan aan zee! Zij hadden dikwijls in Scheveningen een maand doorgebracht. O! dat baden, dat huppelen in de golven alsof je touwtje sprong; de baren opspattend en over je hoofd gullend als een waterval! Heerlijke dagen waren 't voor haar. Mama en Eva in een badstoel. Piet flirtte natuurlijk! Ze zag hem altijd met meisjes!.... Antoon bouwde fabrieken aan het strand met sporen voor wagentjes om de goederen van de eene afdeling naar de andere te vervoeren, net zooals bij hen thuis in de fabriek. Mirletons gebruikte hij voor schoorsteen. En alles wist hij over de fabricage van weefsels te vertellen. Nou, die sjouwde dan ook altijd door de fabriek. Hij hield van dat geklikklak, vertelde hij, en kon uren naar die draadjes, klossen en spoelen staan kijken, die elkaar zoo vernuftig in de hand werken. Dat leven in de weverij scheen voor hem muziek te zijn; nou, haar maakte het doof, dat scherp geratel der honder-

en ze moest weer naar die nare school! Zuster Angeline, als een stokvisch zoo droog, dor en stijf, zou haar opwachten en met veel lieve woorden, vriendelijk onthaal en vriendelijken glimlach, die haar groote gele tanden liet zien, den arm om haar schouder leggen en haar als een prooi meevoeren. O! die verschrikkelijke eerste dagen! Als in een gevangenis, een cel waar je niet uitkunt en je hoofd tegen de muren zoudt kunnen pletteren.... Als ze aan die school dacht, snikte ze het uit in woest verweer: „Ik ga niet, ik ga niet!”

Maar ze vond het dol-verrukkelijk daar te mogen gaan wandelen langs de Louisalaan en in Ter Kamerenbosch, waar vooral 's morgens ruiters waren en militairen te paard en te voet.... Officiëren met glimmende, gouden biesjes op hun uniform. Ze gluurden dan naar hen en ze lieten expres hun paarden stijgeren om dan te kunnen laten zien, hoe zij ze weer wisten te bedwingen. Of ze 't niet begreep.... nou, zeg!.... zoo'n Trien was ze niet! En als er dan een paard wat naderkwam stookte de kostschool uit elkaar als een troep verschrikte kippen en slaakten zij gillettjes en angstkreetjes, scholen, quasi bang, bij de zuster als de kuikentjes bij de kloek.... Leuk en dolletjes was dat dan wel.... Och! Ze hadden er ook wel eens pret, maar toch niet zooals thuis.... Was ze maar achttien zooals Eva!.... Dan zuchtte Dolly diep.... „Nog zooveel maanden.... maanden....”

Piet en Dolly waren weer vertrokken en Antoon naar school.

Eva, nu toch blij zoo gezellig bij mama te mogen blijven, saam te gaan winkelen en alles te beredderen voor het aanstaande feest, zou zich volkomen gelukkig gevoeld hebben, indien haar moeder niet telkens het gesprek op baron van Gevenaerde had gebracht.

Zij scheen door dat huwelijk haar eigen stand eenigszins in eere te willen herstellen. Ze had er groote verwachtingen van. Als Eva barones zou zijn, dan zou er natuurlijk gezegd worden: „De moeder is immers ook van adel? Ja, zij is een geboren van Westerberg.” En omdat mevrouw van Henken op die vereniging al haar hoop gesteld had, kon zij niet nalaten, er telkens weer over te beginnen.

De uitnoodigingskaarten waren verzonden, want de verjaardag van Eva naderde.

De woning, een oud deftig gebouw aan de breede, met kastanjeboomen beplante Oosterlaan gelegen, was in de laatste jaren modern ingericht. Ze begon er al feestelijk uit te zien. In de ruime gang en de hall stonden op den wit marmeren vloer reeds weelderige planten en de kamers, waar het feest gegeven werd, waren eveneens in een tuin herschapen. En toen de

Met loensche, jaloersche blikken ging het fabrieksvolk de woning voorbij.

feestavond was aangebroken, straalde het licht der honderden gloeilampjes naar buiten door de vensters, die wegens het warme najaarsweer open stonden en van verre door de bijna kale boomen reeds zichtbaar waren.

Met loensche, jaloersche blikken ging het fabrieksvolk de woning voorbij, bleef verder in groepjes staan praten en kijken naar de auto's en rijtuigen, die de gasten aanvoerden.

Vreemd personeel, voor dien avond gehuurd, liep in zwarte kleeding, met witte handschoenen aan, rond, beredderde alles, of het er thuishoorde. Telkens werden weer nieuwe bezoekers aangediend, vloeden gelukwenschen en klonken er zoenen. De geschenken werden bewonderd, geprezen en de lieve glimlach verliet geen seconde het gelaat van moeder en dochter.

De weduwe, gekleed in parelgrijze zijde met schoenen en kousen in dezelfde kleur, zag er met haar keurig gefriseerde kapsel bijna even jong uit als haar dochter. Een parelsnoer sierde haar blanken hals en bij elke beweging van haar fijne witte handen fonkelde de edelsteenen van haar ringen als zonnestralen op golvend water.

Eva in lila zijde, prachtig bij haar blonde bobbed-hair, geleek een slanke lisch. Zij droeg geen juweelen, slechts een gouden armband-horloge sierde haar arm. Ze was bevallig, bekoorlijk, alleen, zooals de moeder, een weinig hautain.

Piet, uitgelaten omdat Alida ook deelnam aan het feest, trachtte zich bij de dames in een gunstig daglicht te stellen. Hij verkocht grapjes, maakte complimenten, was overbeleefd en galant en flirtte, waar hij de kans had.

Benthuizen en Alida hadden eveneens moeder en dochter gelukgewenscht. De directeur, niet gewoon zijnde aan zulk feest deel te nemen, was een weinig zenuwachtig. Hij trok zich haastig terug en begon met notaris van Gluck een gesprek, terwijl Eva zich met Alida onderhield, alsof zij er sinds lang mee in kennis was. Eva voelde zich tot haar aangetrokken en nam zich voor, met haar om te gaan als met haars gelijke.

Even later werd baron Felix van Gevenaerde aangediend en de weduwe haastte zich, fluisterend:

„Vlug, Eva, de baron is er.”

De baron, een lange, magere man van ver in de dertig, met een uiterlijk, dat kenteekenen droeg van een bewogen leven, boog diep voor de gastvrouw en drukte een kus op de hand, die ze hem voorhield.

Toen bekeek hij met scherp blik Eva, terwijl hij ook haar feliciteerde.

Zij bedankte hem voor de mooie bloemen en was verplicht naar hem te luisteren, toen hij, door de weduwe aan de andere bezoekers voorgesteld, zich weer bij haar voegde.

Kalm, met eenigszins scherp geluid, sprak hij in uitgezochte woorden haar toe, haar als terloops complimentjes makend over haar bevallige schoonheid. Zijn blik gleed langs haar gestalte, als zocht hij er de mooie lijnen van te ontdekken.

Diep blozend en schuchter beantwoordde Eva zijn vragen, zenuwachtig uitkijkend, of niet iemand hun gesprek kwam onderbreken.

Doch, of allen het met de weduwe eens waren, dat hij voor Eva een goede partij was, niemand waagde hen te storen.

Aan tafel was den baron een plaats naast Eva aangewezen, terwijl Piet gezorgd had Alida aan zijn zijde te hebben.

Benthuizen had uitgekeken naar Dale, maar noch de voogd, noch baron van Westerberg hadden de uitnodiging aangenomen.

Hij zag zich geplaatst vlak tegenover de gastvrouw, en had als tafeldames mevrouw Baats en Katrien, de vierentwintigjarige dochter van notaris van Gluck.

Als man van de wereld, door zijn veeljarig verblijf in het buitenland en zijn verzorgde opvoeding, wist hij de twee dames te onderhouden, maar telkens voelde hij zich gedwongen, een blik te slaan op de gastvrouw.

Hermina zat daar met een verheugd gelaat, glans in haar blauwe oogen, het blonde haar overstromd van gloed door de lichtjes tegen het plafond en den uitstralenden gloed der albasten lampen, die als groote drinkschalen boven de hoofden hingen. Als een krans van goudsbloemen lag haar rond het fijn besneden gelaat.

Op de tafel prijkte het glinsterende, twinkkelende kristal en het glimmende, glanzende zilver tusschen slingers van fijn, teer groen. Als kleurige bloemen fleurden enkele schemerlampjes, die de handen met een fantastisch licht bestraalden. Een strijkje, achter palmen verscholen, speelde nu en dan een wijsje, een lief, zacht deuntje, dat het gesprek niet kon overstemmen.

Plotseling kwam Antoon, door een dienstbode achternagesneld, met groote drukte binnen. Hij hoorde ook bij het feest! En met die muziek en die herrie kon hij toch niet slapen!

De weduwe trachtte hem sussend te verwijderen, doch de jongen plantte zich op een stoel en scheen vast besloten te zijn, niet te zullen heengaan.

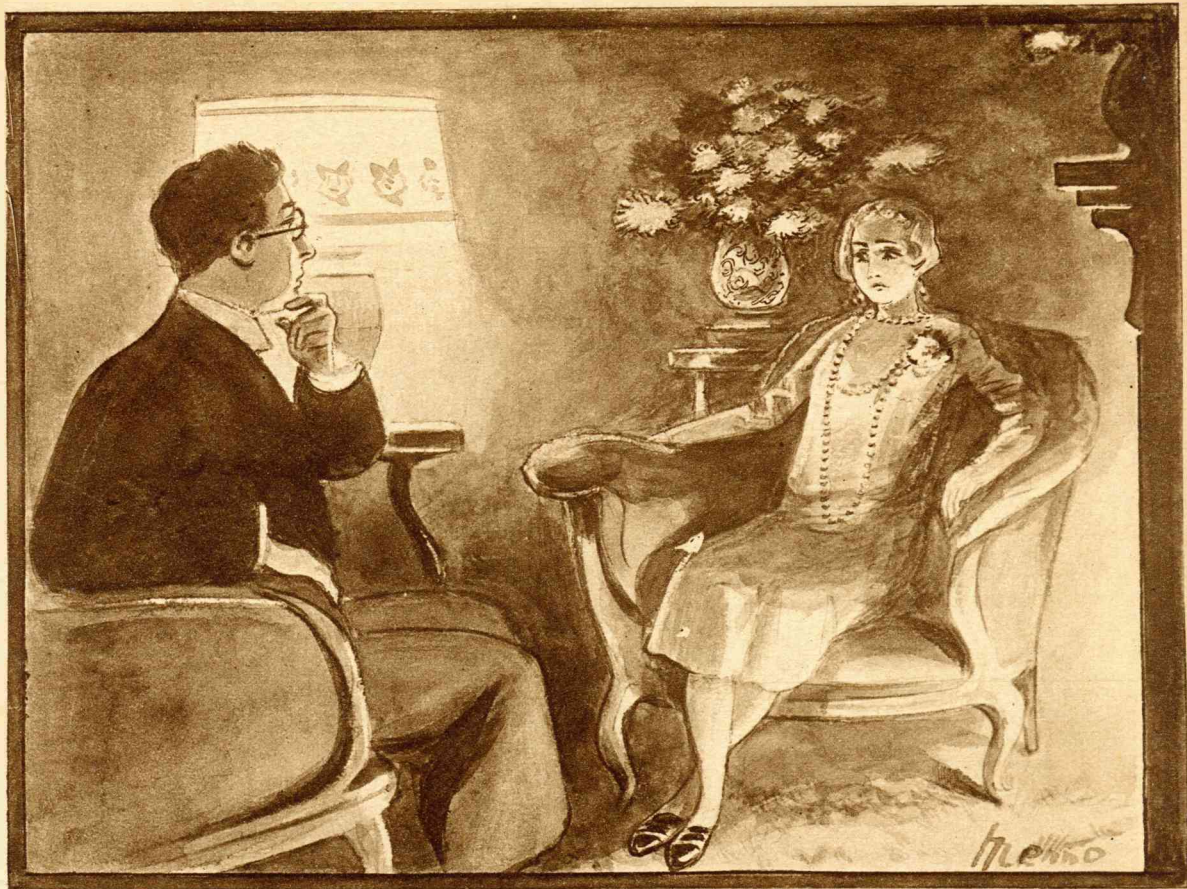
De moeder, door die stoornis uit haar humeur, maar zich beheerschend, wist niet, hoe den kleinen spelbreker uit de zaal te krijgen. En als in onrust keek ze naar Benthuizen, als verwachtte ze van hem een uitkomst.

De directeur stond op en legde zijn hand op den schouder van den knaap.

„Antoon, ga eens even met me mee.”

De knaap keek verwonderd op:

„Hé! Is u ook hier, mijnheer Benthuizen?”

Ik wensch, dat het credit ruimer zij voortaan, mijnheer Benthuizen.

En haastig opstaande, liet hij zich wegleiden.

De directeur was zijn vriend. Benthuizen beloofde, hem op de hoogte te stellen met de appreteermachines, als hij nu weer naar zijn kamer ging.

Antoon straalde:

„Ja, ja, mag ik dat leeren? Want, ziet u, ik wil later fabrikant worden, zooals u weet.”

„Als je nu braaf naar boven gaat en je studeert goed eenige jaren, dan breng ik jou met alles op de hoogte, hoor!”

„En krijg ik dan later de fabriek?”

„Dat kan best, Antoon! Nu, slaap lekker, jongen!”

De knaap ging de trap op naar zijn kamer en toen Benthuizen weer in de zaal kwam, trof hem een dankbare blik van de weduwe.

De gezelligheid werd door niets meer verbroken als door een langen, saaien toost, uitgesproken door baron van Gevenaerde, waar niemand, behalve mevrouw van Henken, met aandacht of genoeg naar luisterde.

Piet dankte voor de toespraak, alhoewel hij eveneens weinig op die van den baron gelet had, daar hij meer vervuld was van Alida en den baron met diens scherpe stem ver weg wenschte.

Het diner had een einde genomen en opgewonden door wijn en champagne begaven de jongeren zich naar een groote zaal, waar gedanst zou worden. En, terwijl de oudere heeren zich in het rooksalon hadden teruggetrokken, keuvelden de gehuwde dames gezellig in het fijne boudoir van de weduwe.

Onder het flikkerend licht van de kroonlusters en de muziek van het strijkje waren de paartjes den dans begonnen en schoven in rythmische bewegingen over den gladden, glanzenden parketvloer, waar hun gestalten in weerspiegelden. Elkaar toelachend en flirtend bevredigden zij hun danslust, zich nauwelijks tijd gunnend iets te gebruiken aan het doorlopend buffet, waar dranken en lekkernijen gereed stonden.

Benthuizen had zich van de oudere heeren a gezonderd en zag, dat Piet met Alida geen dans oversloeg.

Dit stemde hem tot nadenken en bracht hem hun eerste ontmoeting in herinnering.

Piet was een bon-vivant. Hij bracht in Leiden meer zijn tijd door met uitgaan dan studeeren of de lessen te volgen. Die jongen zou nooit zijn weg maken!

Even glipte Alida van Piet weg naar haar vader, vlijde haar hoofd tegen zijn schouder en fluisterde:

„Vadertje, vadertje.” Toen keek ze hem in het gelaat met haar bezorgden blik, die wilde zeggen: Wat zal dit weer veel kosten.

Stilzwijgend begrepen zij elkaar.

„Geniet je, kindje?” vroeg hij dicht aan haar oor.

„Ja en neen,” zei ze zacht.

Hij wist wat zij bedoelde. Zoo ook was het met hem gesteld. Hij genoot om in de nabijheid van Hermina te kunnen zijn, doch aan den anderen kant zag hij de wraakroepende geldverkwisting.

Alida was weer ten dans gevraagd, nu door Alex Barends, die Piet henijdde, omdat zij aldoor met hem gedanst had.

En Piet, afgunstig, bromde een verwansching. Hij volgde beiden met zijn oogen, jaloersch als zij tegen Alex lachte, of deze haar wat al te dicht naar zijn zin tegen zich aanhield. En alsof hij, de zoon des huizes, de meeste rechten had op de dochter van den directeur van hun fabriek, maakte hij zich weer meester van Alida.

„Waarom dans je met hem?” vroeg hij.

„Wij zijn toch niet overeengekomen, dat ik dit enkel met u moet doen,” weerlegde ze glimlachend, inwendig verheugd, dat hij haar zooveel aandacht schonk.

„Maar als je wist, als je wist, Alida, waarom ik je dat vraag.... waarom.... ik zoo jaloersch ben!”

„Jaloezie spruit uit kleingeestigheid voort, mijnheer Piet.”

„Zeg gewoon Piet, Alida!... Toe....!”

Hij keek haar met zijn donkeren, gloeienden blik aan en Alida, bedwelmde door die vurige oogen, diep in de hare, fluisterde zijn naam.

Hij omstrengelde haar vaster met zijn armen:

„Schat, schat, liefste.... je bent van mij, van mij!”

Stilaan kwamen de ouderen ook een kijkje nemen en weldra waagden ook zij een dansje, door het orkest speciaal voor hen gespeeld, daar zij aan de nieuwe dansen niet gewoon waren. Benthuizen stond bewonderend te kijken naar de gracieuze bewegingen van Hermina, die met baron van Gevenaerde den dans der ouderen geopend had.

Zou hij durven wagen haar aanstonds te vragen?

Hij durfde niet. Al was hij op het feest, hij was en bleef toch altijd haar bediende, haar ondergeschikte...

Nu ging ze weer de zaal rond, wees met haar blanke hand, alsof even een witte duif opvloog, naar het buffet, om de gasten uit te noodigen daar iets te gaan gebruiken.

En, wellicht haar gastvrijheid en plicht als gastvrouw, ook tegenover hem, indachtig, wendde ze zich tot hem:

„Ik heb u nog niet onder de dansenden bemerkt, mijnheer Benthuizen. U danst toch zeker?”

„O! ja, mevrouw!” glansde Laurent, in de hoop, dat zij hem tot haar partner zou nemen.

Zij wenkte Eva, sprak een paar woorden tot haar en bracht haar bij Benthuizen zeggend:

„Eva heeft nog een dans over, dien zij graag met u wil maken.”

Het bloed steeg hem naar het hoofd. Het was alsof zij zich over hem ontfermde; alsof het hem als een gunst werd toegestaan met de dochter des huizes te mogen dansen.

Doch bekoord door de ongekunstelde lieftalligheid van Eva, vergat hij weldra de woorden en handelwijze der moeder, die meende, hem hiermee een dienst en eer bewezen te hebben.

Eindelijk liep het feest ten einde en toen Benthuizen en zijn dochter door Hein per auto naar huis werden gebracht, hoorde hij de kerkklokjes al kleppen.

Na eenige dagen werd de directeur bij mevrouw ontboden, die hem, nu minder uit de hoogte, sprak over een cheque, die men haar geweigerd had te betalen, doordat deze het credit overtrof, doch desniettemin toonde, hoe haar dit beleedigde. Laurent stamelde: „Ik vraag u beleeft mij te willen verontschuldigen, mevrouw?.... Ik.... ik wist niet, dat uw uitgaven....” Hij zocht naar woorden om haar niet te krenken.

„Zoo groot zijn, wilt u zeggen?” viel ze bij. „Ik wensch, dat het credit ruimer zij voortaan, mijnheer Benthuizen. Ik wil, dat dergelijke onaangenaamheid mij bespaard blijve in 't vervolg.”

„Goed, mevrouw! Ik vraag u wel mij te willen excuseeren.... een nalatigheid van me.... Dit zal niet meer voorvallen.” (Wordt voortgezet).

Vrouwenleven

VOOR ONZE JEUGD

Onze teekening geeft ditmaal het voorbeeld van een drietal zeer eenvoudige kindermantels, welke even praktisch als aardig zijn.

No. 194 is een recht manteltje van geruite wollen stof, met afneembare schouder-cape. Dit modelletje heeft een tailleurskraag en sluit op 4 groote knopen.

No. 195 toont een aardige raglan mantel voor meisjes van 12 tot 16 jaar. Wij dachten het in Engelse fantasie-stof, gegarneerd met ceintuur, groote zakken, bontkraag en bontmanchetten.

No. 196 is een raglan jongensjasje van donkerbruine ratiné. Het sluit op een dubbele rij knopen. Twee zakjes en doorgestikte naden vormen de garnering.

DE GEBREKEN DER VROUW

Is egoïsme bij een man iets leelijks, bij een vrouw is zij afkeerwekkend.

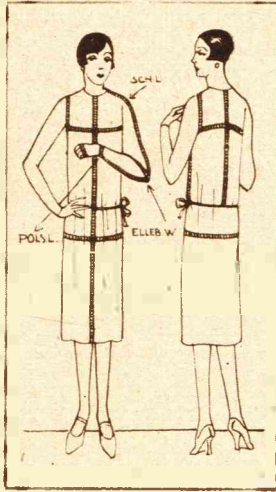
De bestemming der vrouw is nu eenmaal, voor anderen, in anderen en door anderen te leven. En de egoïste denkt slechts aan zich zelf, zorgt en leeft slechts voor zich zelf.

Er kan dus niet genoeg voor gewaarschuwd worden, dat men nimmer hart en gemoed voor de zelfzucht mag openen. Doet men het toch, dan blijft de straf niet uit. Voor een hart, dat liefdeloos is, sluit zich weldra het hart van andere mensen.

Ook maar al te dikwijls zijn onze jonge meisjes met nog een paar andere ondeugden behept: koketterie en ijdelheid, die aan de zelfzucht nauw zijn verwant.

Het is nu eenmaal niet te weerleggen, dat in de vrouwelijke natuur het streven heerscht om anderen te behagen. Maar dit neemt niet weg, dat dit streven niet mag ontfaan in een zucht, om den bijval van alle mannen te verwerven. Behaagzucht en hebzucht kennen geen grenzen, zegt het spreekwoord.

Koketterie is huichelarij en onnatuurlijk; al verblindt en betovert zij in den aanvang, toch her-

BERICHT — Wij stellen onze lezers in de gelegenheid, van onze mode-ontwerpen naar maat geknipte patronen te betrekken tegen zeer matigen prijs. Men neme daarvoor nauwkeurig de maat op de volgende wijze. Voordat men de maat gaat nemen, bindt men een bandje om de taille, waardoor men de juiste lengte van voor-, zij- en ruglengte af kan meten. Bovenwijdte. De gehele bovenwijdte wordt genomen over het breedst van den rug (volg het voorbeeld.) De Taillewijdte. De taillewijdte wordt genomen strak om de taille. Heupwijdte. De heupwijdte wordt genomen 15 c.M. onder de taille, vooral niet te strak. Voorlengte. De voorlengte wordt genomen vanuit den hals tot het bandje. Zijlengte. De zijlengte wordt genomen vanuit het oksel tot het bandje. Ruglengte. De ruglengte wordt genomen vanuit den rugwervel tot het bandje. Schouder-, elleboog- en polslengte, waarbij men steeds den centimeter bij den hals laat liggen (volg voorb.) Elleboogwijdte. Hierbij houdt men den arm gebogen, daar anders de mouw te nauw zou kunnen worden. Polswijdte. Vuistwijdte. Armsgatlengte. Heele lengte. De gehele lengte van japon of mantel wordt vanuit den hals gemeten. Met het maatnemen gelieve men nauwkeurig op het voorbeeld te letten. De maten gelieve men bij bestelling van een patroon met het nummer van het gewenschte model duidelijk op te geven aan „Het Patronenkantoor”. Postbus no. 1, Haarlem, onder bijvoeging van het bepaalde bedrag in postzegels. Men verwijze daarbij naar den naam van dit blad. Binnen enkele dagen volgt dan franco toezending van het patroon.
Nr. 194 f 1.—, nr. 195 f 1.—, nr. 196 f 0.65.

kent men al spoedig genoeg haar waren aard.

Elke blik, elke daad heeft bij haar slechts één doel: veroveringen te maken, te schitteren en bijval te behalen.

De ijdelheid is nauw aan koketterie verwant, en hoeveel jonge meisjes zijn van die ondeugd volkomen vrij te pleiten?

Wie een meisje weet te vleien en haar eigenliefde streelt, heeft bijna immer reeds half gewonnen spel. Met volle teugen zwelgt men een leugen, die streelt, en druppelsgewijze slechts een waarheid, die bitter is.

Het beste tegengif tegen deze karakterfout is de omgang met degelijke vrienden, die zich niet schromen op bescheiden maar goed voelbare wijze onze gebreken onder de oogen te brengen.

Het mooiste in een meisje is haar karakter; daardoor kan zij 'n halve

wereld voor zich winnen. Doch, hoe schoon een meisje ook is, wanneer zij ik- en ijverzuchtig is, koket en ijdel, dan zal zij nooit het hart van een man weten te winnen en voor zich te behouden, omdat geen mensch het onnatuurlijke bemint, maar immer een open oog en warm hart heeft voor al wat eenvoudig is en zooals hij voelt, dat het behoort te zijn.

WENK

Een flesch, waarin olie heeft gezeten, wordt als volgt gereinigd. Doe in de flesch asch. Zet hem in een bak water en breng dat aan de kook. Laat het water een uur koken en laat dan de flesschen erin, totdat het water koud geworden is. Daarna met zeepwater afwasschen en goed naspoelen.

Vraag

Peli

WRIJFWAS GEEL
voor vloeren en meubelen

de heerlijke zuivere
wrijfwas
voor vloeren en meubelen

ERDALFABRIEK
AMSTERDAM

"Brengt zonneglans en dennengeur in huis"

WOLLEN MUTSEN, SJAALS, PULLOVERS EN
HANDSCHOENEN WORDEN WEDER KEURIG
HELDER DOOR ZE TE WASSCHEN IN

LUX

VRAAGT GRATIS CAMERA - PROSPECTUS!

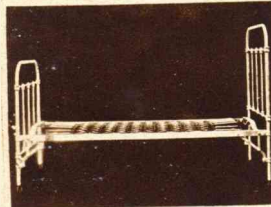
BROUWERIJ D'ORANJEBOOM

ROTTERDAM

BOKBIER VERKRIJGBAAR

DE VETTEN'S BOTERBIESJES

Dit witlak Ledikant
met prima spiraal-
matras, slechts **f 8.40**

VOLKSBEDDENMAGAZIJN

HOOGSTRAAT 122
(over het Oude Mannenhuis)

Telefoon 12809 Rotterdam

WANNEER U GEPLAAGD WORDT

door hoofdpijn of zenuwleed, gebruikt dan de poeders van Dr. J. B. Meenk, f 1.10 per doos van 25 poeders, 5 cts. per poeder. Wilt u de echte poeders bekomen, koopt dan bij uw apotheker of drogist, maar eischt de driehoekse zegel met de letters E. M. B. achter en het portret van Dr. J. B. Meenk om de poeder. Vraagt tevens de Maag- en Sluimpillen van Dr. J. B. Meenk à 40 cts. per doosje. Deze regelen op prima wijze de spijsvertering. Bij apothekers en drogisten verkrijgbaar.

Generaal Adres: E. M. BRASKAMP, Rijswijk (Z.-H.)

RADIO

Demonstratie zonder eenige
verplichting tot koopen, met
onze prima toestellen, compleet
vanaf f 125.-

Laden en repareren van
alle soorten accu's

M. J. VAN AART
Palissanderstraat 12
nabij de Veemarkt
Telefoon 4251 - Rotterdam

ATELIER SCHREURS

EICKHOLT EN BEERMAN

DORDRECHT - Vriesplein 1
'S-BOSCH - Vuchterstraat 52
Ateliers voor Portret en Industrie-
fotografie. — Specialiteit in ver-
grotingen naar oude foto's.

BIOSCOOP

Voorstellingen voor Vereenigingen
en familie-avonden.

Vraagt prijs.

Handel in Bioscoop-
en Projectie-apparaten

L. RUTER'S FOTOHANDEL
Lange Warande 116 — Rotterdam

KAPOK 30 CENT

Veerens f 0.30
Kapk Bedstel 8.90
Matrasstel 3-deelig 15.50
Spiraalmatras 8.90
Veerens bedstel 25.—
Ledikanten 7.50

Koopt bij Vakman

HERMAN HENNINK
MATRASSENMAKER
Goudscheweg 44-46-48, R'd.
Geen Filialen
Reparatiën aan bedden en
matrassen spotgoedkoop

Haarconfection Wella
Tuindersstraat 142
1ste huis van dan
O. Binnenweg - R'dam

Alle haarwerken als Transfor-
mations, Kuifstukken, Vullingen,
Vlechten, Oorlokken, Busten-
prijken, Tooneelprijken, Pop-
penprijken zijn in elke kleur en
model voorradig.
Mode 1928. Chignons voor kort haar.
Kan ook gemaakt worden van afgesneden haar

'S MORGENS 'S MIDDAGS 'S AVONDS

SMITH'S

TOPPUNT
VAN
AROMA

TOPPUNT
VAN
SMAAK

KAUW-BONBONS

PEPERMUNT - SMAAK

IN DE GELUKSRING

koopt men het goedkoopst uw trouw- en verlofingsringen. Grootte
sortering tafelsilver, nieuw en tweedehands. Speciale reparatie-
inrichting, mooi, spoedig en billijk. Inkoop van oud goud, zilver,
platina, brillant en diamant. Geeft de hoogste waarde. Ook ruiling
Aan huis te ontbieden. — Aanbevelend.

B. BERKELOUW

Nieuwe Binnenweg 230 - ROTTERDAM - Telefoon 30513

*Wij vonden het rogge-
brood niet uit.
Wij verbeterden de
bereiding ervan.
Roggebrood
Ten Hoeve*

Aert van Nesstr. 12 - Tel. 53949

Hebt U een auto noodig, bel dan op 42308

AUTOGARAGE „DU NORD”
Noordsingel 191, hoek Bergweg

Eerste klas luxe verhuurinrichting. — Chauffeurs in uniform. — Speciaal
adres voor trouwrijden. — Vraagt onze tarieven voor autotochten per dag
of langer. — Voor brengen en halen van Pensionisten speciale prijzen . .
Dag en nacht geopend. — Bij geen gehoor opbellen 40975.

INTEEKENBILJET

Ondergeteekende verklaart zich hiermede te abonneren
op GROOT-ROTTERDAM a **f 1.62⁵** per drie maanden ¹⁾
f 0.12⁵ per week

¹⁾ Doorhalen wat niet verlangd wordt.

Naam

Adres

Bovenstaand inteeckenbiljet s.v.p. na invulling afgeven aan ons Bureau.
Mauritsweg 38, of per post toezenden in open enveloppe met post-
zegel van 2 cent gefrankeerd.

De Administratie van „GROOT-ROTTERDAM”
MAURITSWEG 38

Dit Radio-toestel

175
Gld.
compleet

Met
Philips
Luidspreker

2 jaar
garantie

GEBRS. VAN EMBDEN

Lange Pannekoekstr. 24
Rotterdam

GRATIS PLAATSEN!

Nu is het tijd voor Uw
Huisbioscope te koopen.
Koopt daarom de nieuwste
Pathé Baby
voor f 65.— bij:

FOTAM
Middensteiger 23

Goedkoopste Fotohandel
van Rotterdam. Alle
soorten films voorradig.
Demonstratie gratis!
**DESGEWENSCHT BETA-
LING f 1.50 PER WEEK**

Amerikaansche Stoppage-Inrichting
Gr. Markt 9 **STOOMEN - VERVEN** Telef. 8381

Verhuizingen en Transporten per Auto
binnen en buiten de stad — Soliede behandeling — Billijk tarief
Goudscheweg 154 b - **M. J. DE GEUS** - Rotterdam

AKRUTEEREN

Kwast, water, scheerzeep overbodig,
Tijdroovend inzeepen niet meer noodig.
Inplaats van dat alles gebruikt U nu
Een scheerapparaat en een weinig AKRU.

Verhuizingen en Transporten onder garantie
H. J. TERPSTRA, PIJPERSTRAAT 40
Rotterdam - Vraagt condities - Tel. 8204

Een Reclame-begroting
is niet volledig, wanneer

Groot-Rotterdam

niet bij de bladen is
opgenomen

ZOUTE KRAKELINGEN

**SIGAREN
TABAKKEN**

J. G. HILHORST
O. BINNENWEG 71c

**Laagste
Cigarettenprijzen**

HET GENEESMIDDEL ERGER DAN DE KWAAL.

„Hoe kom je aan dat blauwe oog, Hannes?“

„O, een van onze koeien heeft de gewoonte, als ik haar zit te melken, altijd met haar staart in mijn gezicht te slaan, en nu heb ik er gisteren een steen aan gebonden, om haar naar beneden te houden.“

HET COMPLIMENT.

Jansens had een groot fortuin geërd en zijn vrienden gaven hem allerlei goeden raad.

„Denk er om, kerel,“ zei de een, „dat het spreekwoord: Een dwaas en geld blijven niet lang bij elkaar, heel veel waarheid bevat.“

„O, maar ik ben er van overtuigd,“ zei een ander, „dat Jansens een uitzondering op den regel zal zijn.“

En Jansens voelde zich gevleid door het compliment.

Voorname bezoeker: „Ik moet u feliciteren met de schitterende brochure van uw dochter over „De invloed van de metenschap op den regeeringsvorm.““
Eenvoudige vader: „Ja, en nu ze daarmee klaar is, hoop ik, dat ze eens den invloed van den stofzuiger op de tapijten gaat bestudeeren.“
(The Passing Show.)

DE PROEF-VINTE.

Dringend was de dokter geroepen bij 'n jong paartje, dat kort geleden zijn eerste baby gekregen had. Bij zijn aankomst zag hij den man, met zijn horloge in de hand, in de deuropening staan.

„Wat scheelt er aan?“ vroeg hij.
„Ditmaal niets“, was het antwoord, „mijn vrouw wilde alleen maar weten, in hoeveel tijd u hier kunt wezen, voor het geval de kleine eens iets ernstigs mocht krijgen.“

COLLEGA'S.

Loopjongen, tot zijn kameraad, den krantenjongen: „Wie was die fijne meneer, waarmee je daarnet stond te praten?“
Krantenjongen: „Dat? O, dat is iemand met wien ik jarenlang heb samengewerkt — hij is de redakteur van een van mijn bladen.“

HET ZEKERSTE MIDDEL.

Passagier, op een tusschenstation: „Heb ik hier tijd, om even wat te drinken?“
Conducteur: „Zeker mijnheer.“
Passagier: „Weet u zeker, dat de trein niet zonder mij zal wegrijden?“

Conducteur: „Ik zal even met u meegaan, mijnheer, dan kunt u heelemaal zeker zijn.“

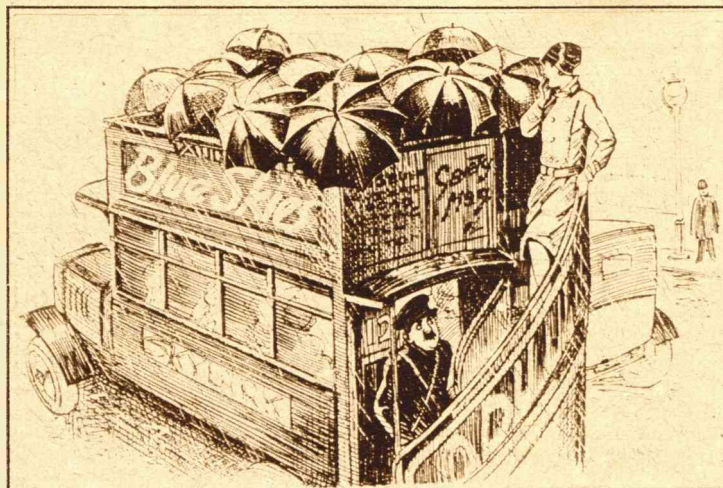
Dokter: „U zult een onderzoek met x-stralen moeten ondergaan.“
Patient: „O, daar kunt u het beste mijn vrouw voor laten roepen, die doorziet me altijd!“

V. ROSSEM'S
Poorters-Toeback
30 ct. per half ons.

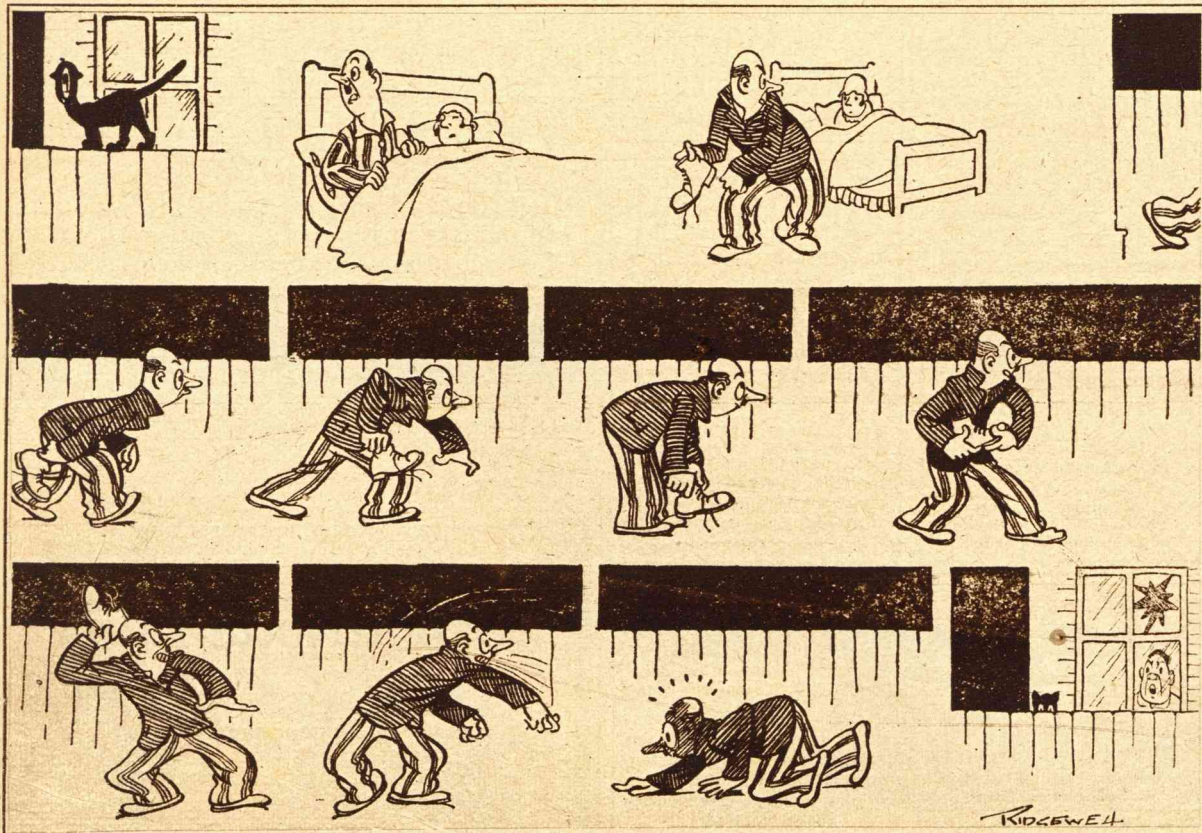
DE AFDOENDE KUUR.

Vrouw, die een vermageringskuur ondergaat in een badplaats, seint aan haar man: „In vier weken is mijn gewicht tot op de helft verminderd, hoe lang zal ik nog blijven?“

Man, terugseinerend: „Nog vier weken.“

Op een Londensche bus: „Loopt u maar door juffrouw, voorop is nog plaats genoeg.“
(Gaiety.)

EEN SCHOT IN HET DONKER.

(Til Bits.)

**PA IS ZOO
TROTSCH**

als hij kan geuren
met zijn kleuters. Ver-
ras hem eens met
een aardig portret
van de kleintjes.

BLEUZÉ

JONKERFRANSSTR. 64

DE LIEVE JONGEN.

Moeder: Ik hoop, dat je lief bent geweest op het partijtje, en dat je aan tafel niet voor de tweede maal om iets gevraagd hebt?“

Lieve jongen: „O, nee, mammië, ik heb maar eenmaal gevraagd, maar toen hoorden ze me niet, en omdat u gezegd had, dat ik niet voor de tweede maal van hetzelfde gerecht mocht vragen, heb ik toen maar zelf genomen, zooveel als ik lustte.“

Waarzegster: „Wacht u voor 'n schoone, groote blonde.“
Bezoeker (terneergeslagen): „Te laat! We zijn verleden week getrouwd!“

Uitslag Prijsvraag No. 31.

De oplossing is als volgt:

**EEN DOMKOP VINDT ALTIJD EEN GROOTEREN
DOMKOP, DIE HEM BEWONDERT.**

Onder de goede oplossers werden de prijzen als volgt verloot:

1 fraai gebakschepje: H. J. Zijlaard, Nieuwe Rubensstr. 11, Rotterdam.

1 lepelkistje: L. Rijsdijk, Benedenstraat B 50, IJsselmonde.

1 flesch eau de cologne: D. de Ruiter, Oostkoudijk 7, R'dam.

1 boekwerk: W. Hartman, Molenwaterweg 13, Rotterdam.

VOOR ELK Z'N KEUS

J. HENIGER Jr. Kipstraat,
hoek Pannekoekstraat
Grootste sortering • Geen filialen • Lage prijzen
Vijf étalages • Telefoon 11309

SALON BYOU

(GEEN KEUKENSTOOF)
met Zwitsersche Dubbelveerwerk en 2 jaar garantie
f 43.—

Zonder één cent handgeld met één Gulden per week
Gramfoonhuis „COSTA MILONA“

1e Middellandstraat 36 (naast Bervoets)

Gramfoonplaten leveren wij op betaling van f 1.— per week
Voorhanden de platen *Ça c'est Paris* en *Alaska* à f 2.— p. st.

BEKENDE ROTTERDAMMERS

ALBERT VAN WAASDIJK

„Gaaf u zitten,” noopde de bekende Rotterdamse tooneelschrijver, terwijl hij wees op een ietwat wankel-uitziend driepootig meubelstuk. „Wanneer u 't voorzichtig probeert, is 't heel goed mogelijk, op dit stoeltje uw evenwicht te bewaren, maar ik waarschuw u vooral, geen heftige bewegingen te maken, want anders...”

Daar ik geen enkele heftigheid in het schild voerde, zette ik mij met een gerust geweten op het eigenaardige meubel neder, maar haalde toch papier en potlood, die ik voor mijn aantekeningen noodig had, met eenige behoedzaamheid te voorschijn.

„'t Spijt me, dat ik u geen betere zitplaats kan aanbieden,” ging van Waasdiijk voort, „maar u moet bedenken: in een pension-kamer kan aan het meubilair geen al te hooge eischen worden gesteld. Ik heb n.l. onlangs bij beëindiging van het huurcontract mijn oude woning moeten verlaten, terwijl mijn nieuwe nog niet heelemaal gereed is, zoodat ik mijn meubels heb moeten opslaan en nu tijdelijk in een pension verblijf houd.”

Wij verdiepten ons eenige oogenblikken in beschouwingen over de kleine onaangenaamheden, waaraan de mensch nu eenmaal voortdurend tijdens zijn kortstondig aardse bestaan blootstaat en, toen in dit gesprek een korte pauze inviel, maakte ik daarvan gebruik om van wal te steken:

„U kent het doel van mijn komst?”

„Ach, ja,” zeide van Waasdiijk, „u wilt mij rangschikken onder de „Bekende Rotterdammers”? En daartoe wilt u allerlei bijzonderheden van mij weten over mijn geboortedatum en mijn levensloop? Maar heusch, die feiten vind ik nu juist niet zoo heel belangrijk. Liever schrijf ik zelf een paar woorden over de zaken, die mij interesseeren...”

„Dus een soort auto-biografie?” vroeg ik.

„Iets dergelijks, maar dan zonder data en cijfers. Gaaf u daarmee accoord?”

„Uitstekend. Ik zal dan nog zelf een paar regels ter toelichting daarbij schrijven.... Die kwestie is dus al spoedig afgehandeld.... Hebt u misschien nog een portret voor mij?”

Van Waasdiijk zocht in een lade van zijn schrijfbureau; haalde een paar foto's daaruit te voorschijn.

Ik boog mij voorover, om beter te kunnen zien. En.... pats, daar sloeg het verraderlijke driepootige meubel zijn slag! Mijn voorover-buigen werd blijkbaar als een „heftige beweging” beschouwd en voordat ik goed begreep, wat er met mij gebeurde, lag ik op den grond, waar de mij door den gastheer aangeboden sigaret een klein gaatje in het tapijt brandde.

(Ik hoop nu maar, dat van Waasdiijk's pensionhoudster deze regelen niet leest!)

„Ja,” zeide de tooneelschrijver vermanend, „ik heb u nog gewaarschuwd!”

Nederig bekende ik mijn schuld, wierp mijn totaal platgedrukte sigaret in het aschbakje en ontving in ruil daarvoor een nieuwe.

Wij praatten nog een tijdlang over van Waasdiijk's tooneel- en schrijverervaringen, waarna ik heenging met de stellige belofte van den auteur, dat hij mij de beloofde auto-biografie spoedig zou toezenden.

Albert van Waasdiijk behoort tot de weinige tooneelschrijvers, welke Rotterdam bezit.

Zijn werken geven ontegenzeggelijk blijk van een opmerkelijk talent; zij boeien door een levendige handeling vol verrassende wendingen; de verschillende personen zijn treffend getypeerd en de schrijver verstaat de kunst, het door hem verwerkte gegeven belangwekkend te maken.

Toch hebben zijn stukken niet het succes geoogst, dat van Waasdiijk er van meende te mogen ver-

wachten. De oorzaak daarvan moet waarschijnlijk voor een groot deel gezocht worden in de weinige sympathie, welke van Waasdiijk voor de *strekking* zijner tot dusverre vertoonde tooneelwerken heeft weten te wekken. Zijn voorliefde om vrome lieden tot huichelaars te bestempelen en de bedoelingen om ijveraars, voor nuttige maatschappelijke belangen belachelijk te maken, waarbij 't zelfs weleens schijnt, of hij tot generaliseeren geneigd is, heeft bij een groot deel van het publiek tegenzin ten opzichte zijner stukken opgewekt.

Wanneer de schrijver dan ook de inspiratie voor zijn tooneelwerk eens wilde ontleenen aan geheel andere bronnen, is 't heel waarschijnlijk, dat hij, met zijn merkwaardig tooneelschrijftalent, spoedig betere successen zou vermogen te behalen.

Behalve als tooneelschrijver kennen wij Albert v. Waasdiijk ook als samensteller van verschillende Nieuwjaarswensen, welke in den loop der laatste jaren in den Grooten Schouwburg werden voorgedragen.

En thans laten wij den Heer v. Waasdiijk zelf aan het woord!

Wij weten in Rotterdam reeds zooveel van elkaar, veel wat waar is en nog meer wat niet waar is, dat de onderscheiding tot de „bekende Rotterdammers” te worden gerekend, tot eenige voorzichtigheid maant. Daarom heb ik er prijs op gesteld, met toestemming van de Redactie, bij mijn portret zelf eenige regels te schrijven, niet, zooals men boosaardig zou kunnen vermoeden, uit vrees dat de Redactie iets gewichtigs over 't hoofd mocht zien, doch meer uit geruststelling, dat ik, zelf schrijvende, mijn persoon met den schemer der bescheidenheid kan omhullen.

Scène uit het 3de bedrijf van „Het zedelijk Bewustzijn”.

Het publiek trouwens heeft geen behoefte aan feiten, wel aan vermoedens, welke het, al naar de fantasie, kan uitspinnen tot gevestigde overtuigingen. Het zou daarom niet aardig zijn met feiten te komen als jaar, datum en plaats van geboorte. Liever vertel ik, dat ik op 23-jarigen leeftijd mijn eerste tooneelstuk „Kleine Menschen” schreef en aan het slot der vertooning — door het Rotterdamsch Tooneelgezelschap onder directie van P. D. van Eijdsen — geestdriftige en verbijsterende toejuichingen mijn deel werden. In mijn jeugdigen overmoed dacht ik, dat het een kleine kunst was beroemd te worden, maar toen ik den volgende dag de onbarmhartig felle critieken had gelezen en in mijn hals de schrammen voelde van een krans, dien een suppoost met meer goede bedoeling dan handigheid om mijn nek had geslingerd, aarzelde ik de straat op te gaan, omdat ik er niet meer zeker van was of ik een tooneelstuk had geschreven dan wel een misdaad had begaan, of ik me vertoonen of verbergen moest. Door dezen vuurdoop der critiek heb ik me gelukkig niet laten ontmoedigen, want kort daarop schreef ik een ander stuk „De Macht der Vrouw,” waar ik nog maar weinig ondervinding van had. Dit zal de reden zijn geweest, dat het ditmaal ook bij het publiek geen genade mocht vinden en het Brongdeest-ensemble, dat het stuk in den Tirolsschouwburg opvoerde, er dus weinig plezier van beleefde.

Daarna volgden: „Het Zedelijk Bewustzijn”, „Op den Terugweg”, „Martin Jacobi's Remedie”, „Het Paard van Troje” en, in samenwerking met J. H. Speenhoff, „Maskers en Wijn,” welk laatste tooneelspel eveneens de première beleefde in Hamburg, gespeeld door de Hamburger Kammerspiele en thans door de bemiddeling van S. Fischer Verlag in Berlijn, zijn weg door de Duitsch

DOOR J. C. W. DUNCKER

sprekende landen van Europa zal moeten vinden. Tot zoover de alle door het Rotterdamsche Tooneelgezelschap opgevoerde stukken. Van de niet gespeelde werken heeft een opsomming geen zin. Door die geesteskinderen, eenzaam en verlaten opgeborgen in het laadje van de schrijflessenaar, wordt men immers geen „bekende Rotterdammer,” alleen slechts een onbekende auteur.

Wij moeten voorwaarts, het individualisme, het welk langen tijd de tooneelliteratuur heeft beheerscht, heeft afgedaan. Wie dat niet begrijpt, loopt tegen een blinden muur. We hebben daar geen tijd meer voor. Het is daarmede ongeveer als met een gehaast mensch, die met veel zorgen aan zijn hoofd en nog meer aan zijn ziel, op het laatste nippertje een snel-trein heeft gepakt en dan in zijn coupé iemand aantreft, die hem, met veel omhaal van woorden en vol sentimentaliteit, omstandig de treurige geschiedenis zijns levens gaat verhalen. Zoo'n reis, zonder retour, maken we allemaal, voor levensverhalers in onze coupé hebben we geen geduld meer.

Radio — charleston — vliegmachien!

Op de bekende manier worden we „bekende,” maar ook vervelende, onbelangrijke Rotterdammers. Aan herhalingen hebben we niets, want elke herhaling — ook van een vorm — verzwakt.

Het belangrijke, al of niet geslaagd, 't nieuwe, 't pogen, het streven, schuilt veelal in de lade van de schrijflessenaars. Wie maakt die open? Waar is de belangstelling, het geld, de liefde voor de kunst om een ander tooneel te scheppen, het tooneel van vandaag?

De Rotterdamsche schrijvers staan ieder op zichzelf, ze groeten elkander als deftige zakenlieden door het lichten van den hoed en gaan huns weegs, of loopen elkander ook zonder groeten voorbij. Dat is typisch Rotterdamsch, doch er wordt niets mee bereikt. De schrijvers, schilders, beeldhouwers, architecten en componisten moesten zich verenigen, samenkomen en van gedachten en inzichten wisselen, ze moesten elkanders arbeid, elkanders streven en pogen leeren kennen en waardeeren, ze moesten zoolang praten tot ze, dronken van geestdrift, naar huis gingen — aan den arbeid.

Gebrek aan waardeering, aan enthousiasme is de dood van alles!

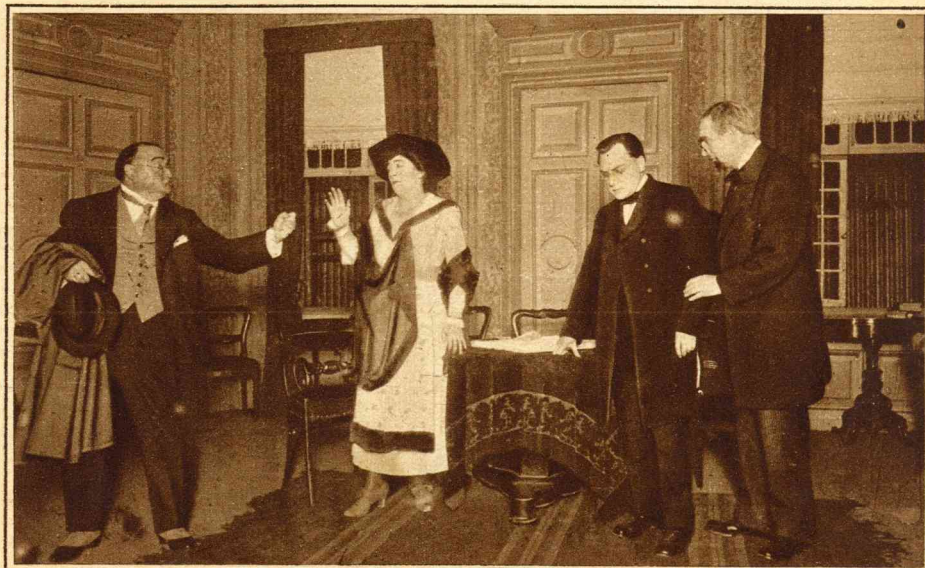
Dien dood zijn we nabij — op tooneelgebied. We zullen beschimmelen en vermummien en al zijn we maar één dag te laat, dan zullen we al even historisch wezen als Toet Ank Amen. Voor „te laat” maakt een dag of duizend jaar hoegenaamd geen verschil.

De jeugd wordt, omtrent het tooneel, opgevoed met verouderde begrippen, omdat we geen nieuwe voorradig hebben, de jeugd danst de Charleston en Black Bottom, beluistert de wereld door de Radio en vliegt „even” naar Londen, Berlijn, Parijs of Kopenhagen. Maar diezelfde jeugd moet in den schouwburg met de trekschuit gaan, waar ze feestelijk voor bedankt. En zij heeft gelijk. — Ach ja, de biografie!

Nog veel meer schreef ik: één-akters, vrolijke en ernstige vertellingen die in deftige kaffen gebonden zijn en, naar ik hoop — ook gelezen.

Maar wat beteekent het allemaal, dat was gisteren. Het is van meer belang wat we morgen zullen doen en dat weet gelukkig niemand. Ik ook niet.

Albert van Waasdiijk

Scène uit het 2de bedrijf van „Martin Jacobi's Remedie”.

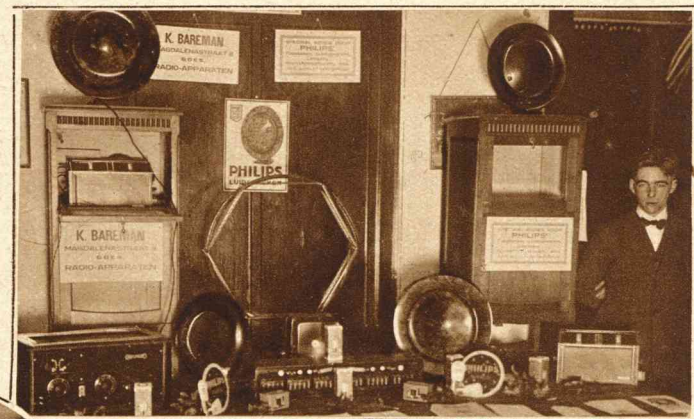
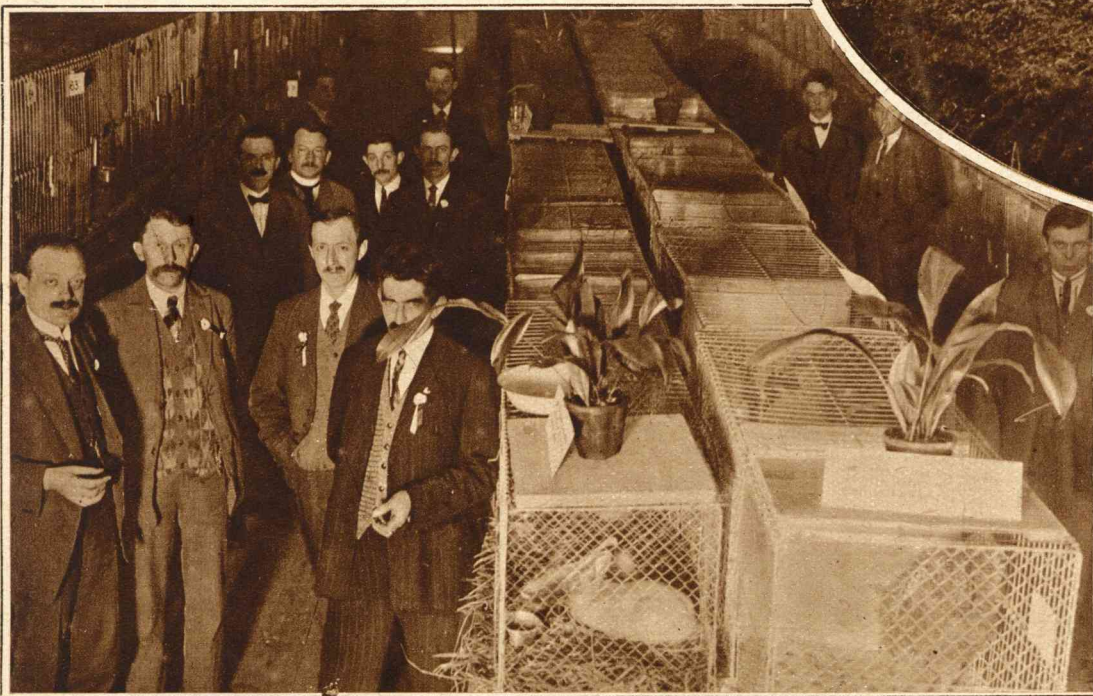

ERNSTIG TRAMONGELUK TE SOUBURG

Te Souburg is in den nacht van Tweeden Kerstdag op Dinsdag een ernstig ongeluk gebeurd met de elektrische tram. Tengevolge van de sneeuw werd het rijden zeer bemoeilijkt, waarom twee motorwagens aan elkaar werden gekoppeld; de voorste bestuurder, die een andere tram op de rails zag staan, remde krachtig, maar de bestuurder van den achtersten wagen zag het gevaar niet en duwde door, zoodat een botsing onvermijdelijk was. Vier personen bekwamen min of meer ernstige verwondingen, terwijl de materiele schade nog al aanzienlijk was. Hierboven: Een kiekje, genomen tijdens het opruimingswerk.

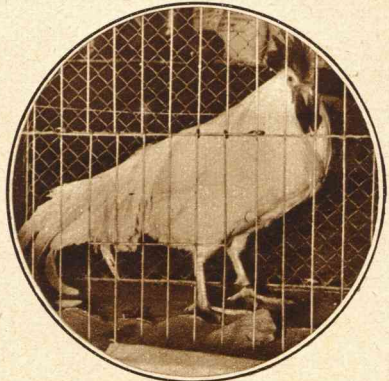
NIEUW ZIEKENHUIS TE GOES. — Te Goes werd kortelings het R.K. Ziekenhuis plechtig geopend. Een foto van het gebouw.

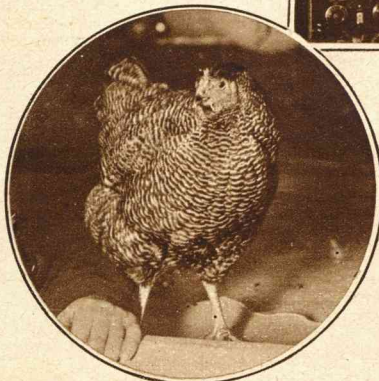
Stand van den heer Bareman te Goes. Genoemde heer luisterde de tentoonstelling gratis met radio-muziek op.

PLUIMVEETENTON- STELLING TE GOES

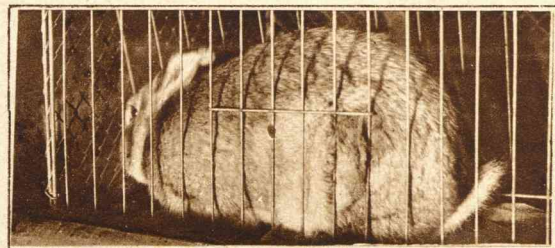
Op 24, 26 en 26 December werd te Goes de groote Nationale Pluimvee-tentoonstelling gehouden. Hierboven: Een overzicht van een gedeelte der tentoonstelling met het bestuur en de Commissie van Bijstand.

Witte Leghorn-haan, 1e prijs. Eigenaar de heer Th. de Boer te Goes.

Plymouth Rock hen, 1e prijs. Eigenaar de heer J. M. Meer te Goes.

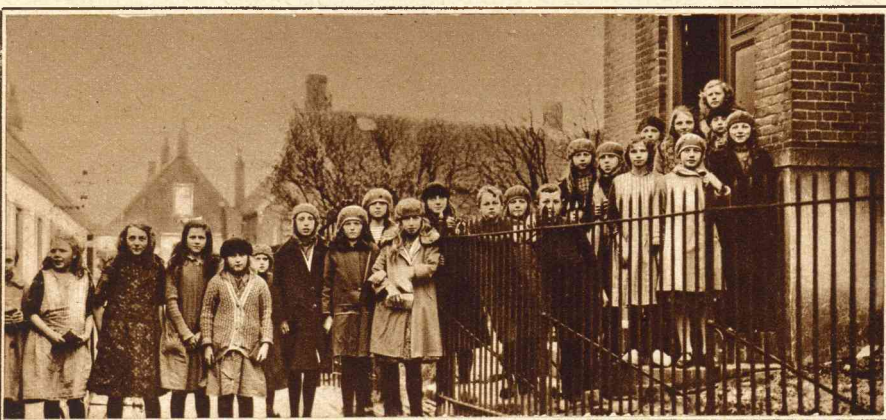
Haaskleurige Vlaamsche Reus, ram, 1e prijs. Eigenaar de heer M. Tholenaar te 's Heer Hendrikskinderen.

Kiekie van de Haven met de talrijke visschersscheepjes.

Een gedeelte van het smalle straatje, dat rondom de Hervormde Kerk loopt.

De jeugd van Bruinisse komt juist uit de kerk, waar ze catechisatie-les gehad heeft. — Natuurlijk moesten de meiskens even op 'n plaatje!

*

Hiernaast links:

De Gereformeerde Kerk en pastorie aan de Verlengde Beursstraat.

*

Rondom de Hervormde Kerk is een smal steegje, zoodat de huisjes haast vlak tegen de kerk aangebouwd staan. Op onze foto rechts ziet men een der toegangen; eveneens een smal straatje.

Driekoningenavond. — (Reproductie van een tekening naar een schilderij van Jan Steen).

OUDE GEBRUIKEN OP DRIE-KONINGEN

In de Middeleeuwen werd het Driekoningenfeest in alle woningen met vreugde gevierd. Op dien dag was iedereen zeer mild; de arme kloosters kregen van de stad eenige kannen wijn en de arme menschen ontvingen van de rijke kloosters brood en bier. De schoolkinderen hadden op dien dag vrijaf; elk kreeg, gewoonlijk van grootmoeder, een goede gift en de arme jongens kregen 't van goede buurvrouwen. Daags vóór Driekoningen stroomden alle dorpen, welke vlak bij een rijke abdij gevestigd waren, leeg. De menschen kon men dan vóór de abdijpoort vinden, om kledingstukken en etenswaren in te zamelen en gewoonlijk voeren ze er wel bij.

In het begin der 17de eeuw wilde men het Coningsken-spelen verbieden; maar er kwam niets van en de Hollanders speelden nog even vroolijk Koninkje als weleer. De huismoeder bakte een brood, waarin een boon verborgen was, en wie in zijn deel van het

brood de boon aantrof, werd koning. De koning koos dan een der dames uit het gezelschap tot koningin en door hen driemaal met stoel en al in de hoogte te tillen, werden ze ingehuldigd.

't Koninkje spelen was zoo'n echt Nederlandsch volksvermaak, dat zelfs de Prins van Oranje er zich mede vermaakte op het Haagsche hof.

Terwijl de grootten zich aldus in zaal of huiskamer vermaakten, vermaakten zich de kinderen in de keuken met kaarsjesspringen. De „koningskaarsjes” waren kaarsen met drie armen, waarvan de middelste zwart geverfd was, en „het moorken” heette. In 1714 kwam 't verbod om „koningskaarsjes” te maken en te koopen. Ook andere kaarsen, traan of lampolie mochten vóór en op het „koningsfeest” niet worden verkocht. Overtreding van dat verbod werd gestraft met honderd gulden boete. Maar de jeugd vond het kaarsjespringen een aardig spel, de ouders zagen er geen kwaad in en de kaarsenmaker maakte kaarsjes als voorheen. Bij het kaarsjespringen werd het volgende deuntje gezongen:

„Kaarsies, kaarsies, drie aan een,
Springen wij er overheen.
Al wie daar niet over en kan,
Die en weet er nou niemendal van.”

Nog een der vermaken op het Driekoningenfeest was „t zingen met de ster”. De zangers, die de drie koningen voor moesten stellen, droegen over hun kleeren een wit hemd. Om 't hoofd hadden ze een bonten doek gewonden en daartusschen eenige stukjes klatergoud gestoken, hetgeen een tulband met een kroon moest voorstellen. De middelste, die Melchior moest zijn, had zijn wangen en neus met roet besmeerd. Hij droeg aan een langen stok een groote papieren ster, die met kaarsjes verlicht was. Het gebeurde ook wel eens, dat er een vrouw in het gezelschap was, die de ster droeg en met hetzelfde liefelijke stemorgaan, waarmee ze anders haar koopwaren aanpreef, het „sterregezag” opluisterde. In zoo'n geval werd Melchior voorgesteld door een opgeschoten knaap, die met het bakje rondging en den kinderen schrik aanjoeg met zijn zwart gemaakt gezicht. De ster was somtijds heel eenvoudig; zij was met wat klatergoud en gekleurd papier geplakt en in 't midden brandde een kaarsje; en telkens als er een couplet gezongen was, werd er aan het touw getrokken en de ster draaide als een molen. Toestellen met beweegbare beeldjes kwamen ook veel voor. Deze beeldjes waren onder de ster aan den stok bevestigd en dikwijls stelden ze voor: een huisje of toren, met goudpapier beplakt, (het paleis van Herodes); links was een groen prieeltje, waarin de drie koningen zich

verscholen; rechts was de stal met Maria en Jozef, het kind in de kribbe en den os en den ezel. De drie koningen kwamen uit het prieeltje te voorschijn, wanneer aan het touw werd getrokken; Herodes keek dan uit het venster.

Bij de ster werden verschillende liedjes gezongen, nachtwachtliedjes, straatdeuntjes, nieuwjaarsliedjes enz. In de Zaanstreek werd het volgende lied gezongen:

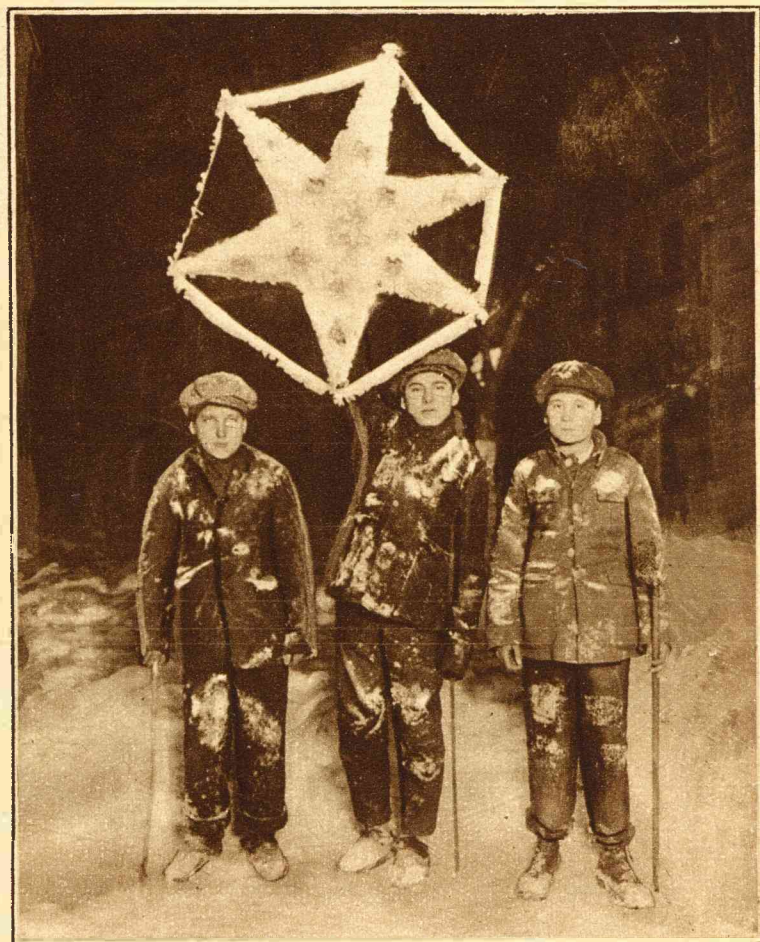
„Zingt nu den Heere blij,
Gij menschen allegaere,
En ook gij, Englenrij,
In dezen Nieuwenjare.
God heeft gezonden snel,
Den Engel Gabriël,
Die bragt de boodschap aan Maria wel.”

Er was evenwel één sterrelied, dat algemeen verspreid was; maar het werd herhaaldelijk veranderd en daarom zijn er een aantal verschillende lezingen van.

„Hier treden wij, Heere, met onze steere (ster)
Wij zoeken Heer Jesus, wij hadden hem geere (gaarne).

Wij klopten al aan Herodes zijn deur,
Herodes, de Koning, kwam zelv'ers veur.

Hij sprak er al met een valscher hart:
Hoe ziet er de jongste van drieën zoo zwart? (Melchior).

Jongens gaan met de ster, welke geheel beplakt is met vrome afbeeldingen, rond.

Al is hij zoo zwart, hij is wel bekend.
Het is er de Koning van Oriënt (Het Oosten).

Wij kwamen die hoge bergen opgaan,
Daar zag men de sterre stille staan.

O, sterre, gij moet er zoo stille niet staan,
Gij moet er met ons naar Bethlehem gaan.

Te Bethlehem in die schoone stad,
Daar Maria met haar kindeken zat.

Zoo kleiner kind en zoo grooter God,
Daar al de joden mee hebben gespot.”

Zoo luidde de laatste regel van het Noordwijksche sterrelied. Om niemand daaraan aanstoot te geven, maakten anderen er van:

„Die hemel en aarde geschapen had.”

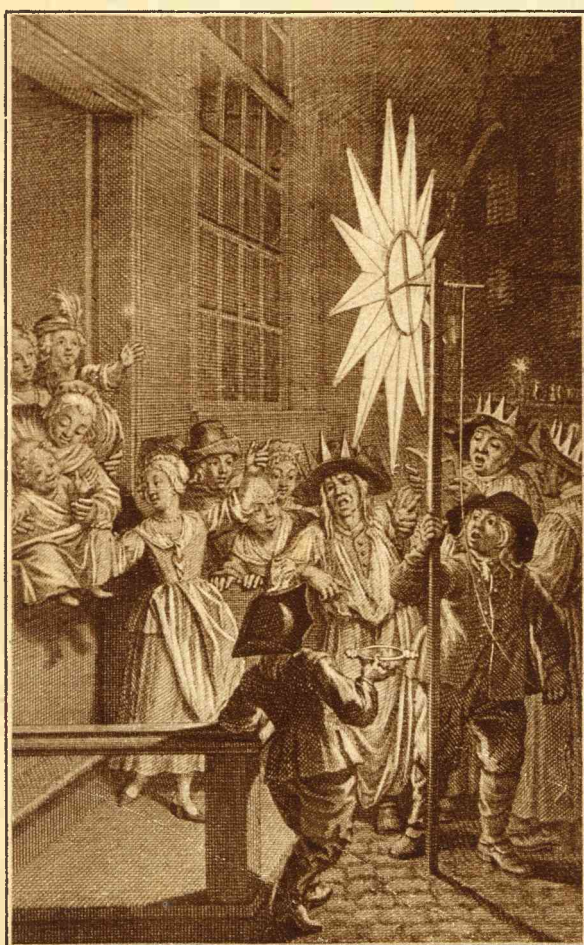
Of wéér anderen:

„Een zalig nieuwjaar verleene ons God.”

Aan het rijm kan men wel zien, dat het laatste regeltje er zoo maar bijgelapt werd.

Al de bovenstaande regels konden natuurlijk niet achter elkander afgezongen worden en het zou ook te eentonig geweest zijn. Daarom was er een refrein voor noodig. Na den eersten regel galmde de zanger telkens „Louwerier de kransio!” en na den tweeden „Louwerier de knier!”, waarop het refrein volgde:

„Het waren twee koningskinderen,
Pater Bonne Franselijn,
O Jeremie!”

Het zingen met de ster (oude plaat).

Dit refrein was maar samengesteld uit de aanvangsregels van drie oude liedjes.

In Breëroos „Moortje” komen de volgende vier regels voor:

„Hier komen wij Heeren mit onze steeren,
Das kindeken Jesus willen wij lieben ond eeren.
Der jungste kuningh ist wolle bekant,
Dat isser de kuningh aus Greeckenlandt.”

In de huiskamer had men voor het zingen met de ster afzonderlijke sterreliederen. Het lied, dat wij hieronder laten volgen, is omstreeks 1650—1660 uitgegeven.

STARREGESANGH.

Steck vrunden, het heuft ter deuren oet
Ont loestert eynmool no onsen geloet.

Drie Koningen keumen jo hier ter boon,
Wol i se nicht geven, soo lootse man goon.

Want sicht wi singhen hier nicht om sunst,
Maer om dyn geldt ont goede gunst.

Stieght oet, stieght oet, ont sieter ons oon,
Wi komen soo'n verre wech ghegoon.

Wi komen hier al oet Orient,
Den junghsten dat 's eyn soo'n swarten fent.

Den wech die vil hem jo alle soo suer,
Noe steyt hy soo palle gheliecken eyn muer.

Wi volghden jo de blinckende star,
Die 't nicht en gheleuvet dat isser eyn nar.

Jan Rodis al oet den vensteren lach
On ons van verre keumen sach.

Noe stricket dijn starre en set doe wat dool
Opdat ich doe nicht en achterhool.

Wi vrooghden no Jan Rodis nicht,
Ont liecke wol onse hacken ghelicht.

Noe singhen wye hier voor dijn den deur,
doe bist door binnen, wi stoon door veur.

Geft wat, geft wat, ont tuevet nicht langh,
ons keele wort dreugh van dit gesangh.

O smocke luyden, wat bist doe goet,
I gevet ons wat, noe 't liet is oet.

Noe stieghen wye wedderom op eyn oor,
I kieck ons nicht wedder voor 't ander jaar.

De in het 8ste couplet voorkomende naam, Jan Rodis, was een verbastering van Herodes. Tusschen het twaalfde en dertiende couplet trad de schenker op, en reikte den zanger een vollen beker; vlak voor het laatste gingen de zangers het gezelschap rond om al de vrouwen en meisjes te kussen. Dat dit vaak tot tegenspartelen aanleiding gaf, is wel te begrijpen, vooral wanneer Melchior met zijn zwart gezicht haar naderde.

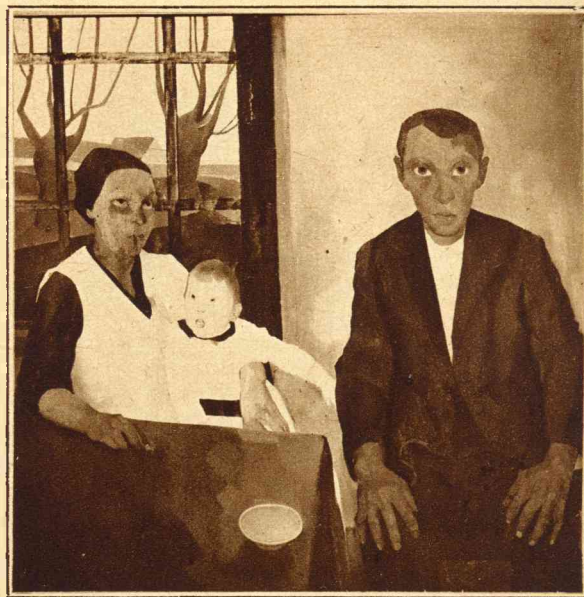
Een ander sterrelied begon zoo:

„Wij Heeren loopen met de star,
Gebonden aan een noordsse spar;
Wij reisden, zonder kar of wagen,
Vijfhonderd mijl in dertien dagen.

Wij klopten aan Herodes deur;
Die lag te bed — zijn wijf quam veur.”

Het kwam onder de geringere burgers dikwijls voor, dat het heele gezelschap, na het zingen, een straatje omging en dan in een herberg terecht kwam, waar de drie koningen onthaald werden.

Aan boord van de oorlogsschepen werd Driekoningen in vroeger tijd gevierd door 't zingen met de ster. Drie, in een schilderachtig costuum gestoken

„Boerenfamilie” van Dr. v. d. Plas, geëxposeerd op de schilderijen-tentoonstelling te Rotterdam.

Schaatsenrijden op den Schiedamschen Singel te Rotterdam. Door oud en jong wordt druk van het ijsvermaak geprofitteerd.

kiezen van de leden der Magistraat, heette van ouds „te bone gaan” en ook daar vandaan komt 't spreekwoord: „Loontje komt om zijn boontje”.

Over de kaarsjes was men het ook niet eens. Sommigen zagen in die koningskaarsjes een vereering der heilige drie koningen; de heiligen moeten toch hun waslicht hebben. Maar, zeggen anderen weer, over 't waslicht der heiligen springt men niet. 't Kaarsjesspringen was van ouds een vreugdebetooning over het langer worden der dagen. Aan het zingen met de ster zal men wel geen anderen dan een christelijken oorsprong kunnen toe-

kennen. De ster is die van Bethlehem en het sterrelied bezingt de historie der drie Wijzen uit het oosten en hun ontmoeting met Herodes; dus een zuiver christelijke oorsprong.

N. J. A.

„Rustende Boer” van Chr. de Moor, geëxposeerd op de schilderijen-tentoonstelling in de Academie voor Beeldende Kunsten, aan den Coolingsingel te Rotterdam.

Voor al in een groote stad als Rotterdam is sneeuw een echt verkeersobstakel. De sneeuwruimers waren de vorige week dan ook druk in de weer om de straten van het witte goedie te bevrijden.

De put, dat steenen vierkante gedrocht, dat men bijna zonder uitzondering bij onze Zeeuwsche woningen ziet, laat zich slecht noode verdringen door de frissche Aldere waterleiding en voor ons, Zeeuwen, zou 't ook wel jammer zijn, als

WATER HALEN BIJ DEN PUT

deze eeuwenoude putten tot ondergang gedoemd zouden zijn. Zij behooren nu eenmaal bij ons landschap. Is 't niet een bekoorlijk tafereeltje, dat wij hierboven afbeelden, de frissche Walchersche schoone, die haar emmerje water gaat putten?